ឆ្នាំទី ១

សមាគមសិស្សចាស់...

វិទ្យាល័យ...

លេខ ១

ក 304 ក

ទិស្ស

ទស្សនាវដ្តីចេញរាល់ខែ

ខែកញ្ញា ឆ្នាំ១៩៥៦

UE
E
GE
304 ក

ឆ្នាំទី ១ លេខ ១ ខែកញ្ញា ១៩៥៦

Rle 7-9-56. 3045
P.K-17
1956-1

ទស្សនាវដ្តី

នៃសមាគមសាមគ្គីសិស្សចាស់នឹងមិត្តសិស្សចាស់

នៃអនុវិទ្យាល័យ នឹង វិទ្យាល័យស៊ីសុវត្ថិ

ទីសំណាក់ការ លេខ ១៣០ វិថី ប៉ាស្ទ័រ ភ្នំពេញ

មាតិការឿង

អារម្ភកថា .... ទំព័រ ទី

សកម្មភាពសមាគម .... " "

សន្ទរកថា .... " "

ទំព័រអក្សរសាស្ត្រ (វិជ្ជា) .... " "

បញ្ហាអនាម័យ (សុខភាព) .... " "

រឿងកំសាន្ត .... " "

សៀវភៅ .... " "

ថ្លៃជាវ

ក្នុងប្រទេស

១ ក្បាល	៦ ខែ	១ ឆ្នាំ
១០រ	៥០រ	១០០រ

ក្រៅប្រទេស

១ក្បាល	៦ ខែ	១ឆ្នាំ
១៣រ	៦០រ	១២០រ

សូមផ្ញើអាណត្តិទៅលោក សុគា-គន្ធុល លេខ១៣០វិថីប៉ាស្ទ័រ ភ្នំពេញ

អារម្ភកថា

សមាគមសាមគ្គីសិស្សចាស់ និងមិត្តនៃអនុវិទ្យាល័យ និងវិទ្យាល័យស៊ីសុវត្ថិ មានសេចក្ដីសោមនស្សជាក្រៃលែង ដោយជូនដល់សមាជិក និងអស់លោកអ្នកអានទាំងឡាយនូវទស្សនាវដ្ដីនេះ ។ ទស្សនាវដ្ដីនេះកើតឡើងដោយសារសេចក្ដីព្យាយាម សេចក្ដីមានះនៃសមាជិកខ្លះ ដែលខំខ្នះខ្នែងជួយឧបត្ថម្ភដោយយោបល់ ដោយអត្ថបទ ។ ម្យ៉ាងទៀតការដែលទស្សនាវដ្ដីនេះកើតឡើងសឲ្យឃើញថាបំណងមួយ ដែលមានជាយូរមកហើយផុលផុសចេញបរៀងជាការពិតឡើង ព្រោះតាំងពីពេលចំបាំងលើកទី២មក គណកម្មាធិការនីមួយ ៗ តែងរិះគិត សមាជិកម្នាក់ ៗ តែងតែគិត តែងតែនឹកដល់ ព្រោះថាទស្សនាវដ្ដីនេះ:

១– ជាចំណងមេត្រីភាពរវាងសមាជិកនិងសមាជិក រវាងសមាគមនិងសមាគម រវាងសមាគមនិងអង្គការឯទៀត រវាងសមាគមនិងមហាជន និងវរជនទាំងឡាយ

២– បង្ហាញនូវសកម្មភាពនៃសមាគម

៣– ផ្សាយនិងពង្រីកនូវវប្បធម៌និងអារ្យធម៌ខ្មែរ (ការនេះជាគោលបំណងធំបំផុតរបស់សមាគម)

៤– ការពារផលប្រយោជន៍សមាជិកទាំងឡាយ ដែលជាផលប្រយោជន៍រួមរបស់សមាគម

៥-- ជាវេទិកាមួយសំរាប់ពិភាក្សារកខុសត្រូវក្នុងការរៀនសូត្រទូទៅ ។ តែតាំងពីក្រោយសង្គ្រាមលោកលើកទី២មក បំណងនេះពុំបានសម្រេច ដោយមានឧបសគ្គច្រើន ឧបសគ្គអស់នោះមិនមែនត្រឹមតែរាំងរាមិនឲ្យដំណើរការនេះទៅមុខទេ ថែមទាំងធ្វើឲ្យសមាគមកាន់តែរួញទៅស្ទើររលាយបាត់តែម្តង ៗ តែទុកជាយ៉ាងណាក៏ដោយក្នុងពេលនោះ សមាជិកយើងជាច្រើននៅតែខំខ្នះខ្នែងទ្រទ្រង់សមាគមយើងរហូតមកដល់ឥឡូវ ហើយចាប់តាំងពីស្រុកយើងបានឯករាជ្យមក សមាគមចាប់មានសកម្មភាពកាន់តែច្រើនឡើង តែសកម្មភាពនោះពុំទាន់បានពេញលេញទេ នៅខ្វះខាតជាច្រើន មកតែពីសមាគមដែលរៀបរាប់ទៅពុំទាន់មានកម្លាំងឲ្យដូចពីដើមវិញ ថវិកាខ្សត់ខ្សោយពេកពុំអាចឲ្យសមាគមធ្វើកិច្ចបាន ម្យ៉ាងហើយអ្នកដែលមិនមែនជាសមាជិកសឹងតែមិនដឹងថាសមាគមនេះមានប្ដូរផល ៗ ឯសមាជិកវិញ ដោយឃើញសមាគមគ្មានសកម្មភាពអ្វី ក៏កាន់តែរសេសរសស់អស់ដៃអស់ជើង ។ សរុបសេចក្តីទៅឃើញថា សមាជិកយើងច្រើនគ្នា មិនសូវដឹងនូវដំណើរនៃសមាគម ដោយឃើញថាសមាគមពុំដែលឲ្យផលប្រយោជន៍អ្វីដល់គេសោះ ។ បើយល់ដោយសេរី ។ ឃើញថាត្រូវដែររបៀបគិតយ៉ាងនេះ តែបើពិនិត្យឲ្យជ្រៅទៅ យើងនឹងឃើញថាដំណើរសមាគមនិមួយ ៗមកតែពីសមាជិកទាំងអស់គ្នាខំខ្នះខ្នែងប្រឹងប្រែងឡើង ជួយ

ឧបត្ថម្ភសមាគម ។ សមាគមនឹងផ្តល់ផលប្រយោជន៍ឲ្យយើង លុះណាតែយើងឲ្យ ផលប្រយោជន៍ដល់សមាគម ។ ម្យ៉ាងទៀតយើងគន់យល់ថា គណកម្មាធិការ មិនអាចធ្វើតែឯងបានទេ គណកម្មាធិការមានយោបល់ខ្លះហើយ កិច្ចការ និមួយ ៗ តែនៅពុំទាន់គ្រប់គ្រាន់ទេ តែងតែខ្លះហើយអាចនឹងជួយពីប្រយោជន៍ សមាជិកខ្លះផង ។

ដូច្នេះ ដើម្បីបំបាត់សភាពការខានលើនេះចេញ ដើម្បីនឹងឲ្យសមាគមដើរ តាមគោលបំណងរបស់វា យើងត្រូវសាមគ្គីនឹងគ្នាឲ្យជិតស្និទ្ធ គឺសាមគ្គីរវាង សមាជិក នឹងសមាជិក រវាងសមាជិកនឹងគណៈកម្មាធិការ ដើម្បីនឹងជួយ មើលជួយពិនិត្យគណៈកម្មាធិការ ជួយយោបល់ ជួយមតិ ។ មានតែរបៀបនេះទេ ដែលធ្វើឲ្យសមាគមយើងដើរតាមគោលបំណងបាន ។

សរុបសេចក្តីទាំងអស់ យើងសន្និដ្ឋានបានថា ទស្សនាវដ្តីយើងនេះ នឹងរស់ បានលុះណាតែយើងទាំងអស់គ្នាជួយ គឺថាយើងមិនត្រូវគ្រាន់តែមើលហើយ ចោលនោះទេ យើងត្រូវមើលហើយពិចារណា មើលហើយធ្វើទិទៀន មើល ហើយឲ្យយោបល់ តើវាខ្វះឬវាលើស ? ល្អឬមិនល្អ ? គោងតែយើងមើលឲ្យ គ្រប់ ពេលនោះហើយ ទើបទស្សនាវដ្តីយើងដើរទៅមុខ ទើបសមាគមយើងនេះ ចំរើនបាន ។ យើងខ្ញុំសូមជំរាបជាមុនថា ទស្សនាវដ្តីនេះមិនមែនរបស់គណៈ

កម្មាធិការឬរបស់អ្នកឯណាមួយ ទស្សនាវដ្ដីនេះជារបស់រួមជារបស់សមាគមទាំងមូល ហេតុដូច្នោះយើងខ្ញុំសូមបញ្ជាក់ថា អ្នកណាក៏មានសិទ្ធិសរសេរអត្ថបទដើម្បីឲ្យយើងចុះផ្សាយ តែគណៈកម្មាធិការសូមទុកសិទ្ធិពិនិត្យនិងអារកាត់ចំពោះអត្ថបទណាដែលមិនស្របទៅតាមគោលបំណងរបស់សមាគម ដែលបានចែងទុកយ៉ាងច្បាស់នៅក្នុងលក្ខន្តិក ម្យ៉ាងទៀតយើងទុកសិទ្ធិនោះដោយសារតែសមាគមទាំងមូលទទួលការខុសត្រូវលើអត្ថបទដែលផ្សាយនៅក្នុងទស្សនាវដ្ដីនេះ ៗ ចំពោះខ្លឹមសារអត្ថបទវិញ យើងខ្ញុំចង់បានតែអត្ថបទណាដែលជាការអប់រំ ជាចំណេះទូទៅ ចង់ជារឿងក្ដី ចង់ជាមេរៀនក្ដី តែសូមកុំឲ្យវែងពេក គឺថាធ្វើម្ដេចកុំឲ្យមានតត ព្រោះថាតាមការសង្កេតរបស់យើងទៅឃើញថាទស្សនាវដ្ដីចេញមួយខែម្ដងធ្វើឲ្យអ្នកអានធុញទ្រាន់ចាំអានរឿងដែលមានតទៅទៀត ៗ ដោយសេចក្ដីសង្ខេបយើងខ្ញុំជាគណៈកម្មាធិការសូមផ្ញើសេចក្ដីសង្ឃឹមលើអ្នកអានទាំងឡាយមានសិស្សានុសិស្សនិងនិស្សិតជាដើម ដើម្បីជួយជម្រុញ ជួយទិទៀន ជួយយោបល់ ជួយផ្ដល់នូវអត្ថបទ សរុបទៅគឺថាជួយធ្វើឲ្យទស្សនាវដ្ដីនេះ ទៅជាទស្សនាវដ្ដីរបស់សមាគមពិតប្រាកដ ៗ

គណកម្មាធិការនាយក

X

X X

សកម្មភាពសមាគម

ទី១- មហាសន្និបាត ថ្ងៃទី ៣ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ ១៩៥៦

ក្រោមចំណងជើងនេះ យើងសូមស្រង់សេចក្ដីសំរេចរបស់មហាសន្និបាតខ្លះ ៗ

នៅថ្ងៃទី៣ កុម្ភ ឆ្នាំ ១៩៥៦ សមាគមសាមគ្គីសិស្សចាស់នឹងមិត្តនៃអនុវិទ្យាល័យនឹងវិទ្យាល័យស៊ីសុវត្ថិបានធ្វើមហាសន្និបាតប្រចាំឆ្នាំនៅទីសំណាក់ការរបស់សមាគម នៅវេលាម៉ោង ២០ ។

របៀបវារៈ

១- សេចក្ដីរាយការណ៍របស់ប្រធានសមាគម

២- សេចក្ដីរាយការណ៍របស់ហេរញ្ញិក

៣- ការលាឈប់នៃគណៈកម្មាធិការនាយកចាស់ ការពិភាក្សានឹងការរើសគណៈកម្មាធិការថ្មី ។

— សេចក្ដីរាយការរបស់ប្រធានសមាគម.— ក្រោមអធិបតីភាពនៃលោក អ៊ុក-ឆុប មហាសន្និបាតក៏បានបើកសម័យប្រជុំតាមរបៀបវារៈខាងលើនេះៗ តាមសេចក្ដីរាយការណ៍របស់ប្រធាន សាន់ គឿន យើងសូមដកស្រង់ដូចតទៅ៖

«ដោយសមាគមពុំសូវមានសកម្មភាពប៉ុន្មាន គណៈកម្មាធិការនាយកមានបំណងនឹងធ្វើសកម្មភាពឲ្យមានគ្រប់គ្រាន់ឡើងដូចខាងសង្គមកិច្ច ខាងវប្បធម៌ ខាងកីឡា ។ល។ តែដោយខ្វះថវិកា គ្រោងការនោះបានសម្រេចតែផ្នែកខ្លះដូចខាងក្រោមនេះ៖

— ជួយដល់សិស្សទីទាល់ក្រពីរនាក់ដែលមានជម្ងឺ

— ឲ្យប្រាក់ខ្ចីចំនួន១.០០០រៀលម្នាក់ ១ ដល់និស្សិត១០នាក់ ដែលចេញទៅបន្តវិជ្ជាទៅប្រទេសក្រៅ

— ធ្វើសន្និសិទបាន២ដង

— ធ្វើពត៌សមោសរមួយ

— ជួសជុលទីសំណាក់ការសមាគម

សព្វថ្ងៃមានសមាគមបរទេសខ្លះគេចង់ទាក់ទងនឹងយើងដែរ តែដោយពេលខ្វះពេក យើងក៏ពុំទាន់បានធ្វើយ ។

២— សេចក្ដីរាយការណ៍របស់ហេរញ្ញិក — បន្ទាប់មកលោក យស់·

ម៉ាន ហេរញ្ញិក ក៏បានធ្វើសេចក្តីរាយការណ៍ពីស្ថានការណ៍ហេរញ្ញវត្ថុដូចតទៅ ៖

ចំណូល	ចំណាយ
ឈ្នួលផ្ទះ - - - ៩.៦២០៛០០	ប្រាក់ខែបុគ្គល . . . ៩០០០៛០០
ពន្ធសោមាស . . ៧.៩៧៥៛០០	ទឹកនឹងភ្លើង . . . . . ៧៩៤៛៣៤
ការប្រាក់ . . . ២៣.៦០៦៛០០	ប្រដាប់ប្រដាការិយាល័យ ៨៣៧៣៛០៩
សំណងប្រាក់ដែលឲ្យខ្ចី ១១០០៛០០	ការជួសជុលដល់ទីសំណាក់ការ ៩.២៥៨៛០០
ប្រាក់ក្នុងហិប . . ៣.៣៧៥៛៤៨	ចំណាយផ្សេងៗ . . . ៤.៤៤៤
	ជំនួយដល់សិស្សមានជម្ងឺ ២ នាក់ ៦០០៛០០
	ឲ្យនិស្សិតខ្ចី(១០នាក់)១០.០០០៛០០
បូករួម ៤៥.៦៧៦៛៤៨	បូករួម ៣៨.៩៣៣៛៣៧

ចំណូល ៤៥.៦៧៦៛៤៨ – ៣៨.៩៣៣៛៣៧ = ១០.៧៤៣៛៤៧

ប្រៀបធៀបឆ្នាំចាស់នឹងឆ្នាំថ្មី

	ឆ្នាំ១៩៥៤	ឆ្នាំ១៩៥៥
ប្រាក់ឲ្យខ្ចីពីមុនមក - - -	២៧.៤៧០៛០០	៣៧.៤៧០៛០០

នៅឃ្លាំង - - -	១៣.៨៨៧៛០០	១៩.៨៨៧៛០០
សល់ក្នុងហិប - -	៣.៣៧៥៛៨៤	៤.៧៤៣៛៤៧
បូករួម	៤៤.៧៣២៛៨៤	៦២.១០០៛៤៧

កើនក្នុងឆ្នាំ១៩៥៥ ៦២.១០០៛៤៧-៤៤.៧៣២៛៨៤=១៧.១០០៛៤៧

៣.– ការលាឈប់នៃគណៈកម្មាធិការនាយកចាស់និងការជ្រើសគណៈកម្មាធិការនាយកថ្មី.– តពីសេចក្តីរាយការណ៍របស់ហេរញ្ញិកមក គណៈកម្មាធិការចាស់ក៏បានលាឈប់ពីតំណែង ។ ដោយយល់ឃើញថាចំនួនសមាជិកគណៈកម្មាធិការនាយកច្រើនពេក មហាសន្និបាតបានសំរេចបន្ថយចំនួនសមាជិកគណៈកម្មាធិការនាយកពី ១៤ នាក់ មកនៅតែ ១០ នាក់ រួមទាំងប្រធានផង ។ រួចពីនោះមកមហាសន្និបាតក៏ជ្រើសតាំងគណៈកម្មាធិការនាយកថ្មីតាមវិធីបោះឆ្នោតសម្ងាត់ លទ្ធផលបានដូចខាងក្រោមនេះ៖

ប្រធាន	លោក	សាន់ - អៀន
អនុប្រធាន	—	ផែង - កន្ទួល
អគ្គលេខាធិការ	—	អ៊ុល - ចន្ទ
លេខាធិការរង	—	សរ គិម លុត
ហេរញ្ញិក	—	លី គិម គិម

ហេរញ្ញិករង — យស - ម៉ាន់

បណ្ណារក្ស — សុក - ឃុល

បណ្ណារក្ស — សុក - សុនកែវ

សន្ធិការ — កែវ - ម៉ុងគ្រី

សន្ធិការ — ជុំ - ចាន់សុទ្ធី

ក្រោយពីការរើសគណៈកម្មាធិការរួច មហាសន្និបាតក៏បានបិទសម័យប្រជុំនៅវេលាម៉ោង ២៣ ។

ទី២ បុណ្យចូលឆ្នាំ ៖— ក្នុងឱកាសបុណ្យចូលឆ្នាំកនេះ សមាគមយើងបានរៀបពិធីជប់លៀងមួយ នៅទីសំណាក់ការសមាគម កាលពី ខែមេសា ឆ្នាំ១៩៥៦ ។ សមាគមបានអញ្ជើញក្រៅពីសមាជិកនៃសមាគម នូវឯកជនជាច្រើននាក់ ហើយថែមទាំងអញ្ជើញតំណាងសារពត៌មានខ្មែរគ្រប់សារពត៌មាន ហើយនឹងតំណាងសារពត៌មានបារាំងមួយគឺ «រេអាលីតេ» ។ ពិធីបុណ្យបានចាប់ផ្ដើមធ្វើនៅវេលាម៉ោង១៨កន្លះ ។ លោកប្រធានមុនចាប់ធ្វើសុន្ទរកថាបានអញ្ជើញលោករឹម-គិនមកអធិប្បាយពីអត្ថរសនឹងអត្ថន័យ នៃបុណ្យចូលឆ្នាំនៅស្រុកខ្មែរ ។

លោករឹម-គិនបានអធិប្បាយដ៏ក្បោះក្បាយ អំពីបុណ្យចូលឆ្នាំនៅស្រុកខ្មែរជូន

សមាជិកទាំងក្មេងទាំងឡាយដែលចូលមកប្រួមប្រាស្រ័យនៅវេលាបុណ្យនោះ ។

រួចមកលោកប្រធានក៏បានថ្លែងអំណរគុណ ដល់លោកវិម-គិនដល់មិត្តទាំងឡាយដែលបានមកជួបជុំ រួចក៏លោកបានអធិប្បាយដោយសង្ខេបនូវប្រវត្តិនៃសមាគម ហើយនឹងបុព្វហេតុដែលនាំឲ្យសមាគមធ្វើពិធីបុណ្យនេះ ។

១– សមាគមចង់លើកដំកើងនូវអារ្យធម៌ខ្មែរ គឺចង់ឲ្យខ្មែរ ៗ បានស្គាល់នូវអត្ថន័យនៃបុណ្យនេះ ។

២– សមាគមមានបំណងនឹងពង្រីកខ្សែមេត្រីភាព ឲ្យបានឆ្ងាយទូលាយពីរង្វង់សមាគម (ដូចជាបានអញ្ជើញដំណាងសារពត៌មាន-តំណាងសមាគមខ្លះ)

រួចពីនេះទៅ ការជុបលៀងក៏បានផ្តើមឡើងក្នុងបរិយាកាសដ៏រីករាយ ។ សមាជិកទាំងក្មេងបានជជែកគ្នាដោយយ៉ាងជិតស្និទ្ធ ៗ យូរ ៗ គេឃើញមានអ្នកកំប្លែងដើរពីហ្វូងមួយទៅហ្វូងមួយ បណ្តាលឲ្យឮសូរសំណើចយ៉ាងក្អាកក្អាយម្តង ៗ ។

ក្នុងពេលនោះ គេមានសេចក្តីស្តាយមួយ គឺស្តាយថាគ្មានភ្លេងជូរៀងជ្រើ តែការនេះមិនមកពីអ្វីទេ គឺមកពីសមាជិកយើងមិនសូវបេះភ្លេង ឬបើបេះវិញ ក៏មិនដែលលេងជាមួយគ្នា ។ បើនឹងជួលភ្លេងគេមកលេងក៏បានដែរ តែធ្វើដូច្នោះដូចជាពុំសូវសប្បាយ ពុំសូវជិតស្និទ្ធ ។

ប្រហែលជាម៉ោង ២១ យប់ណាស់ហើយ គេក៏បែកគ្នាដោយ

ជាប់ចិត្តជាក្រៃលែងនឹងពាក្យនេះ ។

ទី៣.– ភេសជ្ជៈកិត្តិយសដល់និស្សិត

តាមប្រពៃណីរបស់សមាគម ហើយជាកិត្តិយសដល់និស្សិតដែលបំរុងចេញទៅបន្តវិជ្ជានៅប្រទេសក្រៅ ហើយនឹងនិស្សិតដែលទើបត្រឡប់ចូលមកប្រទេសខ្មែរវិញក្នុងឆ្នាំ ១៩៥៦ នេះ សមាគមយើងបានធ្វើពិធីលៀងភេសជ្ជៈមួយ ពីថ្ងៃ៩ ខែសីហា ឆ្នាំ១៩៥៦នៅទីសំណាក់ការសមាគម ។

ក្នុងពិធីបុណ្យនេះ គេសង្កេតឃើញមានសមាជិកជាច្រើនរូប បានមកជួបជុំគ្នាក្នុងបរិយាកាសដ៏ស្និទ្ធស្នាល ។

នៅម៉ោង ១៨ កន្លះ ដោយគ្មានភ្ញៀវអញ្ជើញមកទៀតទេ លោកប្រធានក៏បានបើកពិធីបុណ្យនេះដោយថ្លែងសុន្ទរកថាមួយ ពន្យល់ពីអត្ថន័យនឹងគោលបំណងនៃបុណ្យនេះ តែលោកសង្កត់ខ្លាំងទៅលើធម៌សាមគ្គីដើម្បីកសាងសាមគ្គីរវាងសិស្ស-រវាងនិស្សិត សាមគ្គីរវាងសមាជិក សាមគ្គីរវាងពលរដ្ឋ ។

រួចមកលោក ផែង-កន្ទួល អនុប្រធានបានអានឈ្មោះនិស្សិត ៣២ នាក់ ដែលទើបនឹងត្រឡប់មកក្នុងឆ្នាំនេះ នឹងឈ្មោះនិស្សិត១៩រូបទៀតដែលបំរុងនឹងចេញទៅបន្តវិជ្ជានៅប្រទេសក្រៅ ។

បន្តពីសុន្ទរកថាលោកប្រធាន បំពោះបំណុបសាមគ្គីធម៌-ឯកឧត្តមសម-

សារី បានថ្លែងសន្ថាមួយពន្យល់យើងពីស្ថានភាពនយោបាយនៅក្នុងស្រុកខ្មែរ ហើយនិងនយោបាយស្វែងរកសាមគ្គីរបស់សង្គមរាស្ត្រនិយម ដើម្បីកសាងប្រទេស ។

ក្រោយពីឯកឧត្តមសម-សារី មក លោក ហ៊ូ-យន់ ដែលជានិស្សិតមួយទើបនឹងត្រឡប់មកពីប្រទេសបារាំង បានឡើងថ្លែងសន្ថាមួយឆ្ពោះទៅកាន់និស្សិតដែលបំរុងនឹងចេញទៅប្រទេសក្រៅ ។ ក្នុងបញ្ហាបែកបាក់សាមគ្គីរវាងនិស្សិត លោកពន្យល់ថា «បើសិនជានិស្សិតទាំងនោះ មានយោបល់ប្លែកគ្នាក្នុងគំនិតអ្វីមួយក៏ដោយ តែយើងអាចរក្សាសាមគ្គីបានវិញ ដោយនិយមគ្នានៅលើចំណុចណាមួយដ៏ជាក់លាក់ដោយសំអាងទៅលើផលប្រយោជន៍រួម» ។

បន្ទាប់មកលោកហ៊ីង-កន្ទួល ដែលជានិស្សិតទើបនឹងត្រឡប់មកដែរ ក៏បានធ្វើអត្ថាធិប្បាយលើសាមគ្គីនេះដែរ ។

ដោយពេលយប់កាន់តែខ្ទ្រានមកហើយ លោកប្រធាន ក្រោយដែលបានថ្លែងអំណរគុណដល់អស់លោកទាំងបីរូបដែលមានប្រសាសន៍បន្ត ៗ គ្នា ក៏សូមអញ្ជើញសមាជិកទាំងអស់ ឲ្យពិសាភេសជ្ជៈ ដែលមានឱជារសឆ្ងាញ់ពិសា ៗ យើងសង្កេតឃើញបរិយាកាសមួយល្អប្លែកគួរកត់ទុកក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្រ សមាគមសាមគ្គីសិស្សចាស់និស្សិតចាស់និងថ្មីដែលមានភាគច្រើនជាងគេសំណោះ

សំណាលគ្នា និយាយអំពីអនុស្សាវរីយ៍ផ្សេងៗ ។

យើងឆ្លៀតឱកាសនេះដើម្បីនឹងសំដែងសេចក្ដីសរសើរដល់លោកចាស់ៗ ដែលជាសមាជិកសមាគម « ជើងចាស់ » ដូចជាលោកប៉ាច-ឈឺន លោកអ៊ុក-ឌុប លោកតាជារលីជាដើម ដែលអញ្ជើញមកជួបជុំសមាគមក្នុងពីធីបុណ្យម្ដងៗ មិនដែលខកខានឡើយ ។

នៅម៉ោង២១ យប់កាន់តែជ្រៅណាស់ហើយៗ ស្អែកឡើងជាថ្ងៃធ្វើការផង អស់ភ្ញៀវនឹងសមាជិកទាំងឡាយក៏លាគ្នាទៅកាន់គេហដ្ឋានវិញ យ៉ាងសោកស្ដាយនឹង«រាត្រីសាមគ្គីភាព» ហើយសង្ឃឹមថានឹងបានជួបជុំគ្នាទៀតនៅពេលឆាប់ៗនេះ ។

ដំណឹងផ្សេងៗ

សមាគមមានសេចក្ដីត្រេកអរនឹងទទួលអំណោយ អង្គុលីលេខខ្មែរមួយពីលោកឈាន-វម ។

សូមលោកឈាន-វមទទួលអំណរគុណដ៏ជ្រាលជ្រៅអំពីសមាគម ។

X X
X

សុន្ទរកថា

> យើងខ្ញុំសូមចុះផ្ទួនទាំងស្រុងក្នុងទស្សនាវដ្ដីនេះ សន្ទរកថានៃលោកសាន់-អៀន ថ្លែងក្នុងពិធីជប់លៀងភេសជ្ជៈនៅថ្ងៃ ៩ សីហា ១៩៥៦ ជាកិត្តិយសដល់និស្សិតដែលទៅបន្តវិជ្ជានៅបរទេស និងដល់និស្សិតដែលត្រឡប់មកប្រទេសវិញក្នុងឆ្នាំ១៩៥៦ ។

ឯកឧត្តម – អស់លោក – មិត្តទាំងឡាយ

ដើម្បីជាកិត្តិយសដល់និស្សិតដែលនឹងទៅបន្តវិជ្ជានៅប្រទេសក្រៅ និងដល់និស្សិតដែលទើបនឹងត្រឡប់ចូលមកប្រទេសខ្មែរវិញ សមាគមយើងបានរៀបលៀងភេសជ្ជៈជារាល់ឆ្នាំ ៗ ការលៀងភេសជ្ជៈនេះវាទៅជាប្រពៃណីរបស់សមាគមមួយ ដូច្នោះឆ្នាំនេះក៏ដូចឆ្នាំមុន ៗ សមាគមយើងបានប្រមូលផ្តុំសមាជិក អញ្ជើញនិស្សិតមកធ្វើពិធីលៀងនេះ ។

ក្នុងនាមនៃសមាគម ខ្ញុំសូមថ្លែងនូវសេចក្ដីសោមនស្សដ៏ជ្រាលជ្រៅចំពោះអស់លោកនិងមិត្តទាំងឡាយ ដែលបានមកជួបជុំក្នុងពេលនេះ ។ ក្នុងការជួបលៀងនេះ សមាគមគ្មានបំណងអ្វីក្រៅពីការសំដែងនូវសេចក្ដីត្រេកអរដល់និស្សិតដែលមានភព្វសំណាងទៅបន្តវិជ្ជាទៀតនៅប្រទេសក្រៅ និងនូវអំណរដល់និស្សិតដែលទើបនឹងត្រឡប់ចូលមកប្រទេសវិញដោយសង្ឃឹមយ៉ាងមាំថានិស្សិតអស់នោះនឹងនាំការពិសោធមកជួយកសាងប្រទេស ពិសេសជួយកសាងសមាគមយើងនេះឲ្យមានបុគ្គលាស់ថែមទៀត ។ សមាគមមានបំណងមួយទៀត បំណង

ដែលធំជាងគេគឺបំណងតែបំណងមេត្រីភាព បំណងសាមគ្គីរវាងសមាជិក រវាងនិស្សិត សរុបទៅសាមគ្គីរវាងខ្មែរទាំងមូល ។

យើងតែបំណងសាមគ្គីនេះដើម្បីៈ

ទី ១ – កសាងខ្លួនយើង-យើងយល់ច្បាស់ថា ក្នុងការរស់នៅរាល់ថ្ងៃ យើងមិនអាចរស់នៅដោយឯកឯងបានទេ យើងត្រូវការទាក់ទងអ្នកក្រៅដទៃពីយើងជានិច្ច ព្រោះការរស់នៅរបស់យើងជាការរស់នៅដោយពួក ដោយសង្គម ។ ក្នុងកិច្ចការដែលយើងធ្វើរាល់ថ្ងៃ យើងមិនអាចធ្វើតែឯងបានទេ បើយើងចង់ចំរើន យើងត្រូវអាស្រ័យគ្នាទៅវិញទៅមក ។ ការទាក់ទងរវាងគ្នាផ្អែកទៅលើស្មារតីសាមគ្គីធម៌ជាធំ បើគ្មានសាមគ្គីធម៌ទេ កិច្ចការដែលយើងធ្វើវាមិនកើត ឧទាហរណ៍ដូចអ្នករៀនសូត្រ បើគ្មានសាមគ្គីរវាងសិស្សនឹងសិស្សទេ ការរៀនសូត្រពុំសូវបានល្អគួរលាស់ទេ បើគ្មានសាមគ្គីរវាងគ្រូនឹងសិស្សទេ ការរៀនសូត្រក៏ឱនថយគឺមិនចំរើន ។

ទី ២ – យើងសាមគ្គី ដើម្បីកសាងប្រទេស ក្នុង « ១ » នេះ ខ្ញុំមិននិយាយឲ្យវែងទេ ពីព្រោះវាមិនមែនជានាទីរបស់សមាគមយើងទេ ខ្ញុំគ្រាន់តែរំឭកបុណ្ណោះ នគរយើងដែលអាប់ឱនទៅជិត ១០០ ឆ្នាំមក ក៏មកពីការគ្មានសាមគ្គីធម៌រវាងប្រជាជន ហើយដែលស្រុកយើងបានចំរើនរុងរឿងសព្វថ្ងៃនេះ

ក៏អាស្រ័យលើសាមគ្គីធម៌រវាងប្រជាជនគ្រប់ជាន់ថ្នាក់ ដោយសារឆ្ងើបយើងឃើញ ថា ខ្មែរបែកសាមគ្គីខ្មែរខ្ញុំគេ រួមសាមគ្គីខ្មែររុងរឿងចំរើន ៗ ក្នុងពេលនេះ ខ្ញុំសូមនិយាយពីសាមគ្គីក្នុងសមាគមវិញ គឺសាមគ្គីដើម្បីកសាងសមាគមយើង សមាគមយើងនេះកើតឡើងអាស្រ័យលើសាមគ្គីធម៌នៃសមាជិកមួយផ្នែកធំ ៗ សមា-គមយើងនេះ មានគោលបំណងមួយល្អណាស់ គឺប្រមូលវរៈជនក្នុងប្រទេសខ្មែរទាំងមូលមិនប្រកាន់ដល់បក្សពួក ដល់នយោបាយ ដល់សាសនា សមាគមនេះវាជាកន្លែងប្រមូលផ្តុំមួយដើម្បីកសាងវប្បធម៌ ពង្រីកនូវអារ្យធម៌ខ្មែរ ៗ តែការកសាងនេះទៀត វាអាស្រ័យទៅលើធម៌សាមគ្គីដដែល ព្រោះថាបើគ្មានធម៌សាមគ្គីហើយ សមាជិកម្នាក់ ៗ មិនអាចធ្វើឲ្យសមាគមចំរើនបានឡើយ ។ ដូច្នោះគេឃើញថា បើសមាជិកម្នាក់ ៗ មិនសូវរវល់គិតដល់សមាគមទេ ឃើញថាសកម្មភាពសមាគមរួញក្រិន ៗ ដោយគ្មានការជិតស្និទ្ធនេះហើយ យើងមានឃើញការម៉្យាងទៀត សមាជិកខ្លះ ក្រៅពីបង់ភាគទានរាល់ខែ មិនដែលឃើញមកអើតមុខក្នុងការប្រជុំអ្វីមួយ ៗ របស់សមាគមទាល់តែសោះ ។

ដោយយល់ឃើញអំពីការអន្តរាយដែលមកពីគ្មានធម៌សាមគ្គី សមាគមយើងសង្ឃឹមយ៉ាងមាំថា និស្សិតដែលទើបទឹងត្រឡប់មកដល់ស្រុកខ្មែរវិញ មិនព្រងើយកន្តើយនឹងសមាគមយើងឡើយ មុខតែមកជួយប្រមូលក្នុងសមាគមយើង

នេះ ដើម្បីនឹងធ្វើឲ្យសមាគមនេះលូតលាស់ឡើង ។

ចំណែកនិស្សិតដែលបំរុងនឹងចេញទៅបន្តវិជ្ជាទៅប្រទេសក្រៅ ហើយដែលជាពុំទាន់ជាសមាជិកនៃសមាគមនៅឡើយ សមាគមមានសង្ឃឹមយ៉ាងមាំថាអ្នកនឹងរួបរួមសាមគ្គីរវាងគ្នានឹងគ្នា រវាងអ្នកនិងប្រជាជនស្រុកដែលអ្នកទៅនៅ ដើម្បីពង្រីក ដើម្បីផ្សាយនូវអារ្យធម៌ខ្មែរ ហើយក្រេបជញ្ជក់នូវអារ្យធម៌គេដើម្បីកែជំរង់ដើម្បីធ្វើឲ្យចំរើនដល់អារ្យធម៌យើង ។ ពិតមែនតែអ្នកពុំទាន់ជាសមាជិកនៃសមាគមយើងនៅឡើយ តែអ្នកត្រូវធ្វើការនេះ ព្រោះការនេះជាបំណងរបស់ប្រជាជនខ្មែរទាំងមូល ។ ម្យ៉ាងទៀតដើម្បីនឹងកសាងខ្លួនអ្នកក៏ដូចជាកសាងប្រទេស ចូរអ្នកពិនិត្យពិចារណា ក្រេបយកវិជ្ជាណាដែលមានផលប្រយោជន៍ដល់យើងជៀស វាងជំរេះណា ដែលប្រើក្នុងស្រុកយើងមិនកើត ។

ខ្ញុំសូមសង្ខែបតែប៉ុណ្ណេះ តែមុននឹងអញ្ជើញពិសារលៀង ចំពោះនិស្សិតដែលទើបត្រឡប់មកក៏ដូចនិស្សិតដែលបំរុងនឹងចេញទៅ សមាគមសូមជូនពរឲ្យអ្នកបានជ័យជំនះក្នុងការតស៊ូយកជំរេះ ជ័យជំនះក្នុងការបំរើប្រជាជន កសាងឯករាជ្យ-សន្តិភាព ។

X X X

X X X

ចំណេះវិទ្យាសាស្ត្រ

វិជ្ជា

វិជ្ជាគឺអ្វីដែលឲ្យយើងចេះដឹងអំពីមនុស្ស (ខ្លួនយើងក្តី អ្នកដទៃក្តី) ចេះដឹងអំពីមជ្ឈដ្ឋានដែលមនុស្សជ្រលក់ខ្លួននៅក្នុងនោះ ចេះដឹងអំពីការទាក់ទងរវាងមនុស្សនឹងមជ្ឈដ្ឋាននោះ នឹងរវាងមនុស្សនឹងមនុស្ស ហើយចេះប្រើការចេះដឹងនោះមកជាប្រយោជន៍ខ្លួននឹងប្រយោជន៍អ្នកដទៃ ដែលខ្លួនរស់នៅជាមួយផង ៗ

បើគិតតែត្រឹមបច្ចុប្បន្នសម័យនេះ វិជ្ជាដែលគ្រប់[illegible]ប្រទេសនិយមបណ្តុះឲ្យកុលបុត្រកុលធីតាគេតាំងពីសាលាតូចដល់សាលាធំបំផុត តាមលំដាប់ពីស្រួលទៅពិបាក គឺវិជ្ជាអក្សរ ឬ អក្សរសាស្ត្រ វិជ្ជាលេខ ឬ គណិតសាស្ត្រ ប្រវត្តិសាស្ត្រ ឬវិជ្ជាឲ្យចេះដឹងអំពីការរស់នៅនឹងរបៀបរស់នៅរបស់មនុស្សតាមជំនាន់តាមសម័យ ភូមិសាស្ត្រ ឬ វិជ្ជាឲ្យស្គាល់នូវភាពផែនដីនឹងជីវិតមនុស្សក្នុងបច្ចុប្បន្នសម័យ ទស្សនៈវិជ្ជា ឬ វិជ្ជាឲ្យពិចារណាឆ្លុះមើលអំពីកំណើតមនុស្សអំពីការវិវត្តន៍ផ្លាស់ប្តូរដែលកើតមានក្នុងគំនិតប្រាជ្ញារបស់មនុស្ស វិទ្យាសាស្ត្រ

ឬវិជ្ជាឲ្យស្គាល់នូវជាតិកំណើត ដំណើរជីវិត សកម្មភាពផ្សេងៗនៃទឹកដី មេឃ ដើមឈើ សត្វធាតុទាំងឡាយ និងមនុស្សផង ៗ ក្រៅពីនេះទៀតមាន វិជ្ជាខាងកសិកម្ម ឬការធ្វើស្រែចំការដាំដំណាំ វិជ្ជាខាងឧស្សាហកម្ម ឬការធ្វើគ្រឿងចក្រនិងកែប្រែវត្ថុធម្មជាតិឬវត្ថុដើម ឲ្យទៅជាវត្ថុហើយស្រេចអាចប្រើការទៅផ្សេងៗ ដូចជាការធ្វើក្រដាស ត្បាញសំពត់សូត ៗ ល ៗ វិជ្ជាពាណិជ្ជកម្ម ឬវិជ្ជាខាងជំនួញលក់ដូរជួញប្រែ ៗ

តទៅទៀតមានវិជ្ជាខាងសិល្បៈ គំនូរ ចម្លាក់ សំណង់ ភ្លេង ចំរៀង ល្ខោន កំណាព្យកាព្យឃ្លោង ៗ មានវិជ្ជាខាងកីឡា គឺការហាត់ប្រាណតាមក្បួនខ្នាត លេងល្បែងបាល់ លោត រត់ ហែលទឹក ៗ ល ៗ រហូតដល់ទៅវិជ្ជាខាងផ្ទះសម្បែងសំរាប់នារីផង ៗ ខ្ពស់ហួសនេះទៅទៀត ហើយគ្របពីលើវិជ្ជាឯទៀតទាំងអស់ គឺវិជ្ជាដឹកនាំនិងរៀបចំស្រុកទេស ដែលគេហៅថាវិជ្ជាខាងនយោបាយ ៗ ដឹកនាំនិងរៀបចំខាងក្នុងស្រុកឬនយោបាយក្នុងប្រទេស ដឹកនាំនិងរៀបចំឲ្យមានការទាក់ទងគ្រប់បែបយ៉ាង ជាមួយប្រទេសដទៃ ឬនយោបាយក្រៅប្រទេស ៗ

វិជ្ជាសព្វគ្រប់ទាំងនេះ បណ្តុះគំនិតប្រាជ្ញា បណ្តុះចិត្តនិងបណ្តុះកាយ ៗ នៅអារ្យប្រទេសគេមានសាលាបង្ហាត់សព្វវិជ្ជាទាំងនេះ តាំងពីវិជ្ជាងាយ ដូចជាការរៀប

បំផុះសម្បៀនជាដើម ដោយប្រើក្បួនខ្នាតវិន័យយ៉ាងហ្មត់ចត់-រហូតដល់វិជ្ជាពិបាកបំផុតៗ យ៉ាងនេះហើយបានជានៅស្រុកគេ មានអ្នកនិពន្ធបណ្ឌិត អ្នកប្រាជ្ញសាស្ត្រចំណាន មានកសិករ ឧស្សាហករ ពាណិជករ វិស្វករ យ៉ាងជំនាញ គេមានជាងគំនូរ ជាងចម្លាក់ អ្នកសង់គ្រឹះស្ថាន អ្នកភ្លេង អ្នកច្រៀង អ្នកកវីល្បីល្បាញ មានអ្នកកីឡាស្ទាត់ថ្នឹក មានមេផ្ទះប៉ិនចំណាប់ មានអ្នកនយោបាយពូកែការពារផលប្រយោជន៍ឲ្យប្រទេសជាតិមាតុភូមិគេ ។

អាស្រ័យវិជ្ជានេះហើយ ទើបប្រទេសនីមួយៗ វាកផុតពីសេចក្ដីល្ងង់ថោកទាប ព្រោះតែរកសេចក្ដីថ្លៃថ្នូររុងរឿងរុងរាន ៗ ហេតុមកអំពីសេចក្ដីថ្លៃថ្នូររុងរឿងនៃវិជ្ជានេះហើយ បានជានៅក្នុងសកលលោកទាំងមូល តាំងពីមហាអំណាចដល់ស្រុកតូចតាច ហើយជាពិសេសស្រុកតូចតាចដែលបានក្បាក់វត្ត រើបម្រះចេញរួចពីទ្រូងដែកចក្រពត្រ អាណានិគមនិយម គេមានចេតនាស្មុះយ៉ាងខ្លាំងទៅរកវិជ្ជា ៗ ដូចយ៉ាងស្រុកខ្មែរយើងនេះជាកស្តុតាងស្រាប់ យើងក៏ឃើញច្បាស់នឹងភ្នែកហើយ បងប្អូនស្រែចំការយើងដែលជាអ្នកប្រកបដោយជីវភាពដុនដាបជាងគេបំផុត ខំស្វះស្វែងធ្វើពលកម្មប្រមូលគ្នាស្រុះស្រួលអង្គាសរៃប្រាក់គ្នាតាមតិចតាមច្រើន យកមកសង់សាលាទាំងខ្លួន ៗ ព្រមទាំងប្រដាប់ដោយគ្រឿងក្នុងទាំងសព្វគ្រប់ ហើយផ្គាប់វេរជូនរដ្ឋការ សុំឲ្យតែបានកូនទៅរៀនសូត្របានចេះបានដឹងទាំងគេ ។

ទក! យើងឃើញថា វិជ្ជាមានដម្លៃរកអ្វីផ្ទឹមគ្មាន ។ តែយើងត្រូវពិចារណាឲ្យមែនទែន ដើម្បីឆ្លុះមើលឲ្យឃើញថា ដម្លៃដែលយើងឲ្យទៅវិជ្ជានោះ តើនៅត្រង់ណា ?

បើយើងវែកញែកឲ្យល្អិតទៅ យើងឃើញថា ដម្លៃនៃវិជ្ជាស្ថិតនៅច្រើនកន្លែង ។ តែបើឃើញនិយាយដោយសង្ខេបហើយឲ្យងាយយល់បានផង ដម្លៃនៃវិជ្ជា ឃើញថា អនុលោមទៅតាមការរៀបចំនៃសង្គមមនុស្ស ។ អ្នកដែលរៀបចំសង្គមឲ្យមានមនុស្សជិះជាន់សង្កត់កមនុស្ស ដើម្បីឲ្យអ្នកខ្លាំងពូកែជំរិតយកផលប្រយោជន៍ពីអ្នកទន់ខ្សោយជាងគេ គេត្រូវតែប្រើឲ្យបានសម្រេចបំណងលាមករបស់គេនោះ ហើយគេបង្ហាត់បង្រៀនតែវិជ្ជារបៀបនេះត ៗ ទៅទៀត ។ មានអ្នកមួយពួកទៀត គឺអ្នកដែលមានគំនិតរៀបចំសង្គមឲ្យបាត់មនុស្សលោភលើមនុស្ស ត្រឡប់ទៅជាឲ្យមនុស្សប្រះពប់រកគ្នា ទទួលស្គាល់ដម្លៃគ្នាទៅវិញទៅមក ហុចប្រយោជន៍ឲ្យគ្នាទៅវិញទៅមក ។ មនុស្សប្រសើរពួកនេះយល់ឃើញថា ដម្លៃនៃវិជ្ជា នៅត្រង់វិជ្ជាបេះធ្វើឲ្យមនុស្សរំដោះទុក្ខខ្លួន គឺជួយយឹតយោងស្រោចស្រង់មនុស្ស មិនមែនពន្លិចមនុស្សធ្វើឲ្យមនុស្សគ្រាន់តែជុនជាបផុនខ្លួនទៅវិញទេ ។

បើយើងនិយាយខ្លីដូច្នេះ យើងឃើញថា វិជ្ជាមានពីរសណ្ឋាន ។

សណ្ឋានទី ១ គឺវិជ្ជាដែលធ្វើឲ្យមនុស្សបេះពុកពនទ្រូនគ្នាយកប្រយោជន៍ផ្ទាល់រៀងខ្លួន ៗ វិជ្ជាបែបនេះយើងសន្មតហៅថា ទុវិជ្ជា ព្រោះវិជ្ជានាំទុក្ខ នាំក្ដីអន្ដរាយដល់មនុស្ស ៗ សណ្ឋានទី ២ គឺវិជ្ជាដែលធ្វើឲ្យមនុស្សបេះពប់រកគ្នា ឲ្យមនុស្សបេះគិតប្រយោជន៍ឲ្យគ្នាទៅវិញទៅមក ៗ វិជ្ជារបៀបនេះ យើងសន្មតឲ្យឈ្មោះថា សុវិជ្ជា ព្រោះជាវិជ្ជានាំសុខ នាំចំរើនឲ្យមនុស្ស ៗ

តទៅនេះ យើងនឹងលើកយកទុវិជ្ជាមកអធិប្បាយជាដំបូង ៗ

ទុវិជ្ជា —

យើងសូមរំឭកម្ដងទៀតថា មុខវិជ្ជានៅក្នុងសង្គមជិះជាន់មនុស្សក៏ដូចជានៅក្នុងសង្គមកសាងមនុស្ស មិនខុសអ្វីពីគ្នាទេ គឺជាបើគិតតែស្ទួសាច់វិជ្ជា វិជ្ជាសឹងមានដម្លៃតែមួយ គឺឲ្យមនុស្សយើងបេះដឹងឲ្យមានសកម្មភាពខុសអំពីសត្វតិរច្ឆានៗ តែអ្វីដែលនាំឲ្យយើងចែកវិជ្ជាជាទុវិជ្ជានឹងសុវិជ្ជា គឺការដែលមនុស្សបានវិជ្ជានោះមកហើយ យកទៅប្រើផ្លូវខុសឬក៏យកទៅប្រើផ្លូវត្រូវ ៗ

មនុស្សដែលប្រើវិជ្ជាទៅផ្លូវខុស គឺប្រើវិជ្ជាជាផ្លូវស្វែងប្រយោជន៍ផ្ទាល់ខ្លួន ដណ្ដើមប្រយោជន៍ពីអ្នកល្ងង់ខ្លៅនឹងខ្សត់ខ្សោយជាងខ្លួន ៗ ដូចយ៉ាងពួកចក្រពត្រអាណានិគមនិយមដែលគេជាអ្នកមានចំណេះវិជ្ជាសព្វសារពើពេញខ្លួន តែគេប្រើចំណេះគេប្រយោជន៍តែដើរជិះជាន់ប្រជាជនស្រុកទន់ខ្សោយប៉ុណ្ណោះឯង ៗ នៅ

ស្រុកគេៗ ប្រើវិជ្ជាជិះជាន់ប្រជាជនគេមួយជាន់ទៅហើយ ហើយគេចេញពីស្រុកមកជិះជាន់ប្រជាជនស្រុកអាណានិគម ដែលជាស្រុកបំណុះរបស់គេមួយជាន់ទៅទៀត ។

កាលបើគេមានគំនិតថា វិជ្ជាជាផ្លូវស្វែងលាភសក្ការៈរបស់គេដូច្នោះ គេក៏កើតមានគំនិតធ្វើរបងឃាំងមិនឲ្យវិជ្ជាផ្សាយទូទៅដល់ប្រជាជនភាគច្រើនឡើយ គេទុកឲ្យតែមនុស្សភាគតិច គឺពួកគេនោះឯងចេះបានហើយ ព្រោះគេខ្លាចមនុស្សចេះច្រើនគ្នាមកប្រជែងដណ្តើមយកផលប្រយោជន៍ពីគេ ។ គេក៏តាំងធ្វើឲ្យជឿថា អ្នកដែលស្វែងវិជ្ជាបានទាល់តែមានទិស្ស័យ គឺទាល់តែទេវតាដៅទុកមកហើយ បើតាមខ្មែរយើងគឺថាទាល់តែបានកសាងអំពីជាតិមុន គឺបានតែមនុស្សភាគតិចនោះឯង ។ គេបំភាន់គំនិតអ្នកភាគច្រើនបានដូច្នេះហើយ គេតាំងប្រើល្បិចបង្កើតឧបសគ្គគ្រប់បែបគ្រប់យ៉ាងដើម្បីធ្វើឲ្យការស្វែងវិជ្ជានោះពិបាកមែនចំ-ពោះជនភាគច្រើន ដូចជាការប្រឡងប្រជែងដណ្តើមយកវិជ្ជាជាដើម ។

ឧត្តមគតិពួកចក្រពត្រអាណានិគមនិយមគឺដូច្នេះឯង ។ ម្ល៉ោះហើយដើម្បីបំភាន់ឲ្យប្រជាជនគេ នៅស្រុកគេជឿ គេធ្វើឲ្យប្រជាជនគេនោះកាន់គំនិតថាដែលគេយកប្រទេសទន់ខ្សោយជាអាណានិគម គឺប្រយោជន៍ផ្សាយវិជ្ជាប្រសើររបស់ជាតិគេ ហើយគេបំភាន់ទៀតថា ជាតិគេជាអ្នកមានវិជ្ជាត្រូវតែធ្វើជាចៅ

ហ្វាយនាយលើជាតិល្ងង់ទៅ តែដោយពិតទៅគេដើរលើក្បាលទាំងប្រជាជនជាតិរបស់គេ ទាំងប្រជាជនស្រុកអាណានិគម ។ គឺប្រជាជនដែលឲ្យពួកភាគតិចនេះបន្ទុំបាន ត្រូវទទួលរងវេទនាបំរើប្រយោជន៍ពួកនេះទាំងអស់គ្នា ដោយមិនដឹងខ្លួន ។ គ្រប់ប្រទេសដែលមានស្រុកចំណុះ គេបង្កើតសាលាមួយ ឲ្យឈ្មោះថា «សាលាអាណានិគម» ។ ចំពោះប្រជាជនស្រុកគេ គេគោលបំណងសាលានេះគឺសំរាប់ផ្សាយវិជ្ជាដល់ស្រុកចំណុះ តែការពិតទៅសាលានេះសំរាប់តែបង្ហាត់បង្រៀនពួកជើងដៃគេឲ្យមកបន្តការជិះជាន់របស់គេនៅស្រុកអាណានិគម ។ នៅឯស្រុកអាណានិគមវិញ ក្នុងការសិក្សាគេយកភាសារបស់គេជាធំ ឯភាសារបស់ស្រុកនោះវិញគេទុកជាគ្មានបានការ ដ្បិតតែពួកអាណានិគមនិយមគេមិនគិតដល់ប្រជាជនស្រុកណាដែលគេកាន់កាប់នោះទេ ។ គេទុកប្រជាជនស្រុកអាណានិគមជាកម្លាំងមួយដ៏សំខាន់សំរាប់បង្កើនប្រយោជន៍ឲ្យគេ ។

ដើម្បីធ្វើយ៉ាងនេះបាន គេរកមធ្យោបាយគ្រប់យ៉ាង កុំឲ្យអ្នកអស់នោះចេះប្រាជ្ញា ។ ភាសារបស់គេជាផ្លូវមួយ ដើម្បីពាំងកុំឲ្យកូនប្រទេសអាណានិគមលូតលាស់បាន ។ មានរបៀបច្រើនទៅទៀត ដូចជាកម្មវិធី ។ កម្មវិធីជាកម្មវិធីសំរាប់នៅបារាំង គឺវាគ្មានទំនោរតាមផលប្រយោជន៍ ប្រទេសអាណានិគមទេ ដូច្នោះឃើញថា ក្នុងការរៀនសូត្រ មិស្សរៀនឲ្យតែចាំមាត់ដូចសេក គ្មានបានគិត

គួររកហេតុផលអ្វីវែងឆ្ងាយទេ គឺគេមិនត្រូវការអ្នកចេះគិត គេត្រូវការតែអ្នកធ្វើតាមបង្គាប់គេតែប៉ុណ្ណោះ ។ ឯសៀវភៅសម្រាប់បង្រៀនវិញ គេយកតែសៀវភៅស្រុកគេមកឲ្យរៀន ដូច្នោះក្នុងការរៀនសូត្រ ឃើញតែឲ្យស្រឡាញ់ស្រុកគេ ឲ្យតែស្គាល់ស្រុកគេ ឯស្រុកឯងវិញដែលរស់នៅពល់ថ្ងៃទៅជាមិនដឹងអ្វីឲ្យប្រាកដ ។

ឯរបៀបរៀនគឺរៀនដោយបង្ខំ កំហែងគំរាម ។ ដល់រៀនទៅពុំសូវបានផល គេថាប្រជាជនស្រុកនោះល្ងង់ណាស់ ស្ពឹកណាស់សំតែគេត្រួតទើបរស់បាន ។ ឯលោកគ្រូគេដែលជាអ្នកបង្រៀនក៏លាក់លាបចំណេះទៅទៀត គេបង្រៀនសំពប់តែល្មមធ្វើការឲ្យគេបានទីងបេះចាំទទួលបង្គាប់គេប៉ុណ្ណោះ ។ សរុបទៅក្នុងការរៀនសូត្រ ប្រជាជនប្រទេសអាណានិគមគ្មានបានជំរេះប្រាជ្ញាជ្រះទេ ពីព្រោះរៀនដូចយល់សប្ត ។ លុះដល់ទៅធ្វើការរកស៊ី ដោយខ្លួនពុំដែលរៀនគិត ប្រជាជនអស់នោះលែងទុកចិត្តខ្លួនឯង ចាំតែគេធ្វើឲ្យ ចំណែកខាងខ្លួនឯងវិញ សូមតែរស់ក្នុងមួយជីវិតនេះ ទំរាំទឹងស្លាប់ ។ រីឯខាងការពុករលួយវិញ គេចំផ្សាយតែពាសពេញ ដូចជាប្រណោមលោកខាងស្រើបស្រាល វិប្រគាពយន្តពុករលួយ ។

ដើម្បីខឹងឲ្យគេបាននៅស្ងិតស្ងរទៅទៀត គេត្រូវការពួកអ្នកការពារគេ អ្នកអស់នេះគេមិនបាច់ទៅរកឆ្ងាយទេ គេយកតែប្រជាជននៅស្រុកអាណានិគម

នោះ ដោយគេប្រកាសថាស្រុកនិមួយៗត្រូវមានអ្នកការពារ ៗ ការរើសទាហានរើសវិញនេះជាការត្រូវណាស់ ស្រុកនិមួយៗត្រូវការការពារខាងក្នុងប្រទេសក៏ដូចខាងក្រៅប្រទេស ៗ តែទាហានវិញនៅប្រទេសអាណានិគមនិមួយៗឃើញតែបំរើផលប្រយោជន៍អ្នកអាណានិគមនិយមទៅវិញ ឃើញតែធ្វើបាបប្រជាជនជាតិដូចគ្នា សម្លាប់តែគ្នាឯង ព្រោះគេបានបង្ហាត់ទាហានវិញអស់នោះឲ្យចេះតែសម្លាប់តែគេមួយ ក្រៅពីនោះគេឲ្យគិតតែពីការសប្បាយ អំពើពាលាគ្រប់បែបគ្រប់យ៉ាង ៗ ដូច្នោះគេច្រើនឃើញទាហានវិញជនជាតិប្រទេសអាណានិគមធ្វើបាបតែជនជាតិឯង ដើម្បីប្រយោជន៍ចៅហ្វាយចក្រពត្រជិះជាន់ ៗ

ខាងសិល្បៈគេបណ្តុះបណ្តាល ការស្រើបស្រាលធ្វើឲ្យវិលខួរលក្បាលស្រវឹងសប្បាយ ប្រយោជន៍គេងាយទិញយកទៅបំរើប្រយោជន៍ឲ្យគេ ៗ

វិទ្យាសាស្ត្រគេឲ្យយើងចេះទ្រឹស្តីព្រលៗយកមកអនុវត្តន៍ក៏មិនបានជាអ្វីព្រោះគេទុកផ្លូវយកផលអនុវត្តន៍នៅស្រុកគេមកលក់ឲ្យយើង យកបំណាញការកម្មយកមកកំហែងយើងកាលណាយើងមិនព្រមចុះញ៉មគេ ឬយកមកលួចឆក់យកការពារយើង ៗ

ឯខាងនយោបាយវិញ គេបង្ហាត់ឲ្យធ្វើនយោបាយក្តៅក្រហាយ ដើរបំបែកបំបាក់ ចាក់ម្នាក់នេះញុះញង់ម្នាក់នោះ គឺនយោបាយជិះជាន់ប្រជាជននៅក្នុងស្រុក

នឹងនយោបាយសង្គ្រាមនៅក្រៅប្រទេស ។

វិជ្ជាទាំងអម្បាលមាណដែលប្រើខុសផ្លូវដូច្នេះហៅថាទុវិជ្ជា ។ ដោយយើងឃើញថាទុវិជ្ជា នាំបំផ្លាញយើង បំបែកបំបាក់យើងធ្វើឲ្យយើងលែងទុកចិត្តគ្នា គួរតែយើងខំតម្រង់វិជ្ជានេះឲ្យទៅជាសុវិជ្ជាទៅវិញ ។ ក្នុងទស្សនាវដ្តីយើងលេខក្រោយយើងនឹងអធិប្បាយពីសុវិជ្ជា ។

—ooo—

បញ្ហាអនាម័យ

សុខភាព

ពាក្យនេះមានន័យថា « ភាពជាសុខ » ឬ « សេចក្ដីសុខ » បើពាក្យជម្នតា ប្រែថាគ្មានជម្ងឺ ៗ យ៉ាងដូច្នេះប្រទេសណាដែលប្រជាជនមានសុខភាពល្អ ជាប្រទេសមានលាភមួយដ៏ប្រសើរ ព្រោះបុគ្គលគ្មានជម្ងឺជាកម្លាំងរបស់រដ្ឋ តាមផ្លូវកាយក៏ដូចតាមផ្លូវវាចានិងផ្លូវចិត្តដែរ ជម្ងឺជាគ្រឿងបណ្ដាលឲ្យបុគ្គលគ្មានសតិអារម្មណ៍ទំនួន ឲ្យប្រជាជនទាំងភូមិរត់ចោលផ្ទះសម្បែង (មានជម្ងឺអាសន្នរោគ, បេស្ដិ អុតធំជាដើម) ឲ្យផលប្រយោជន៍នៃសេដ្ឋកិច្ចរបស់ស្រុកទនថយ (ជម្ងឺគ្រុនចាញ់) ដំឡើងនូវចំណាយសំរាប់ទិញថ្នាំ ពង្រីកផ្ទះពេទ្យ (ដើម្បីជាកិច្ចផ្ដល់តាមកំរិតចំនួនអ្នកជម្ងឺ)... ពិសេសជម្ងឺជាបីសាចបំបែកគំនិតប្រជាជាតិឲ្យបែកបាក់គ្នា ៗ ឃើញកម្លាំងរបស់ជម្ងឺគួរឲ្យខ្លាច គួរឲ្យព្រឺ ៗ បុគ្គលម្នាក់ ៗ ត្រូវតែតស៊ូដើម្បីការពារសុខភាពផ្ទាល់ខ្លួន កុំឲ្យរបេះខ្លាយជា « ទុក្ខភាព » វិញ ព្រោះ « ទុក្ខភាព » ជាឧបសគ្គលើបុគ្គល លើគ្រួសារ ពិសេសគឺលើជាតិដែល

ជាទីគោរពនឹងស្នេហានៃយើងពល់គ្នា ។

ទី១ – ខ្ញុំយកបញ្ហាសុខភាពដែលកើតមកអំពីផ្ទះសម្បែង ដីកូមិមកអធិប្បាយជូនជាបឋម ។ ប្រជាជនខ្មែរគ្រប់ប្រភេទ តែងតែជួបនឹងការលំបាកក្នុងការសង់ផ្ទះមួយគ្រឿង(ដែកស៊ីម៉ងត៍ ថ្នាំលាបផ្ទះ គ្រឿង«ពកសឺវៀន» ជាដើម)ព្រោះសុទ្ធតែជាគ្រឿងចេញដោយស្នាដៃបរទេសទាំងអស់ ។ នេះជាហេតុមួយបណ្ដាលឲ្យតម្លៃផ្ទះនីមួយៗថ្លៃហួសកំរិត ។ មិនតែប៉ុណ្ណោះឈ្នួលសង់ផ្ទះទៀតក៏ថ្លៃដែរ លើសពីនេះទៅទៀតគ្រឿងខ្លះដូចជាឈើ ក៏មានតម្លៃអធម្មជាតិ (ថ្លៃទាំងឈ្នួលអា, ថ្លៃទាំងឈ្នួលដឹកនាំ) ។ ហេតុនេះការសង់ផ្ទះជាការលំបាកណាស់ ចំពោះគ្រួសារដែលមានធនធានមធ្យម ។

អំពីរឿងផ្ទះនេះ ខ្ញុំសូមនិយាយអំពីឧត្តមគតិរបស់ប្រទេសដែលប្រកបដោយអារ្យធម៌មែនៗ ។ គ្រួសារខ្លះមានបំណងចង់បានគេហស្ថានទៅជាប់តែឯង ខ្លះចង់នៅជាពួកដោយមានសួនច្បារក្ដី គ្មានក្ដី ដែលជាមូលហេតុនៃចំនួនកូនដែលមាននៅក្នុងគ្រួសារនោះ ឬតាមបំណងរបស់បុគ្គលម្នាក់ៗ ឬតាមកម្លាំងរបស់សង្គមជាតិ ។ ពាក្យបចាមអាពមក៏មានពោលថា: ផ្ទះងងិតចាត់ជាផ្ទះប្រកបដោយគ្រោះថ្នាក់, ពីព្រោះផ្ទះ ៖

ក – គ្មានពន្លឺព្រះអាទិត្យចូល ជាហេតុឲ្យមេរោគរស់នៅបានដោយងាយ

ខ - ខ្វះខ្យល់ « ឧស៊ីហ្សែន » ដកដង្ហើម

គ - មានផ្សែង «កាបូនិក» ដែលជាគ្រឿងពុលអប់នៅហួសកំរិត

ឃ - មានមេរោគអាចឆ្លងចូលចាប់ផ្តងបានយ៉ាងងាយ ៗ

មិនតែប៉ុណ្ណោះ ការបង្កៀតបង្អស់ចប់ចិត្ត-គំនិតអាចកើតមានឡើងដោយ :

ក - កំដៅកំដៅហួសកំរិត

ខ - ខ្វះកន្លែងសំរាប់ឲ្យខ្យល់អាកាសផ្លាស់ប្តូរ

គ - ក្លិនសំអុយបន្ទុយនូវការរស់ជាតិរបស់អាហារ

ឃ) ខ្វះរន្ទះពន្លឺខ្វះ ៗ

ការបង្កៀតបង្អស់នេះ នឹងបណ្តាលឲ្យមានសភាពខ្ពង់ទៅទៀត កាលបើផ្ទះសង់នៅជាប់គ្នា ៗ ហេតុនេះហើយបានជាមនុស្សលោកចូលចិត្តបើកបង្អួចនៅលេងកណ្តាលវាល ទីស្រែចំការ ដែលមានខ្យល់អាកាសត្រជាក់ ស្អាត អាចផ្លាស់ប្តូរបានដោយងាយ ព្រោះខ្យល់អាកាសនៅស្រែច្ការជាថ្នាំសំរាប់លើកកម្លាំងសរសៃវិញ្ញាណនិងសរសៃសាច់ដុំរបស់យើង ដែលជាហេតុធ្វើឲ្យយើងទូលាយចិត្តនូវគំនិត ៗ

មានយោបល់មួយថា «ការថែទាំ - សមរម្យជាគ្រឿងចាំបាច់របស់សុខភាព»។ យ៉ាងដូច្នេះ គ្រួសារនីមួយ ៗ ត្រូវការរស់នៅក្នុងផ្ទះ ដែលធំទូលាយជាគ្រឿងធ្វើ

ឲ្យក្មេងនឹងចិត្តបានជួបនឹងការធូរទូលាយដែរ ។ ពន្លឺព្រះអាទិត្យ កំដៅព្រះអាទិត្យ ទឹក- ទំហំខ្យល់អាកាសជាគ្រឿងចាំបាច់សំរាប់អប់រម្យកាយនឹងចិត្ត ។ បុគ្គលម្នាក់ៗ ត្រូវការសម្រាកខ្លួនប្រាណ កាលដែលវិលត្រឡប់មកពីប្រកបការងារវិញ ចុះត្រឡប់មកផ្ទះឃើញផ្ទះងងឹតក្រខ្វក់ ឮសូរអ៊ូអរ ពីកូនមួយ គ្រឿងវិញ្ញាណខន្ធនឹងរកពេលសម្រាកបានដែរឬទេ ? ភ្នែកត្រូវការមើលវត្ថុដែលគាប់គួរមានពន្លឺជាដើម ច្រមុះត្រូវជៀសវាងក្លិនស្អុយ ត្រចៀកត្រូវការស្ងប់ស្ងាត់ឬតិចៗ បើដូច្នេះគ្រួសារដែលនៅក្នុងសង្កាត់ ភូមិ ឃុំក្រខ្វក់ សង់ផ្ទះបង្អៀតជាប់គ្នាមិនទៅជាកញ្ញះនៃការតានតឹង ឬរឹត ស្រពោនចិត្តទៅហើយ កូនតូចៗដែលត្រូវការកន្លែងសម្រាប់រត់លេង ដកស្រូបយកខ្យល់អាកាសស្អាត ឬក៏គ្មាន បែរគ្រប់ទិសឃើញតែជញ្ជាំងផ្ទះក្រឡេកមើលទៅលើឃើញតែផ្សែងពួនជាដុំ នឹងធូលីហុយស្រពោង ត្រចៀកទទួលតែសព្ទសម្លេងខ្ទឹងខ្ទរ យ៉ាងដូច្នេះធ្វើនក្មេងនឹងរកសុខភាពឯណាបាន ? ចំពោះរឿងផ្ទះសំបែងនេះតើយើងត្រូវចាត់វិធានការណ៍បែបណា ដើម្បីនឹង:

១)-ឲ្យថ្លៃសង់ផ្ទះបានថោក ។

២)-បំបាត់ផ្ទះស្មុកចោល ។

យោបល់របស់ខ្ញុំគួរឲ្យមានសមាគមមួយ សំរាប់សង់ផ្ទះ ដែលមានការៈទទួលសង់ផ្ទះរាជការនឹងផ្ទះឯកជន ។ សមាគមនេះមានសារៈប្រយោជន៍ដូចតទៅ:

ក – អ្នកដែលត្រូវការសង់ផ្ទះមិនខាតពេលនឹងគិតទិញគ្រឿងឈើសំកុកខាតពេលជាច្រើនខែ ដើម្បីត្រួតត្រាមើលជាងសង់ផ្ទះ ពិសេសទៅទៀត មិនកើតការព្រួយនឹងដើរខ្ចីបុលលក់ប្រដាប់របស់ដើម្បីទិញគ្រឿងនិងថ្លៃឈ្នួលជាងៗ ចំណុចត្រង់នេះខ្ញុំសូមបញ្ជាក់ថា សមាគមសង់ផ្ទះនេះអាចបន្ធូរថ្លៃផ្ទះ ពីអ្នកពលករដែលត្រូវកាត់ប្រាក់ខែ សងថ្លៃផ្ទះរបស់ខ្លួន ទៅសមាគមវិញ តាមភាគរយនៃប្រាក់ខែរបស់ខ្លួន ដើម្បីទុកប្រាក់ខែខ្លះ សំរាប់ចិញ្ចឹមគ្រប់គ្រងគ្រួសារ ព្រោះខ្ញុំបានពិនិត្យមានថាអ្នកពលករ ច្រើនតែខ្ចីខ្លួន ចាំតែសង់ផ្ទះបានមួយៗ ត្រូវតែការប្រាក់ខ្ចីរកប្រាក់ដោះប្រាក់ដើមទៀត ” ។

ខ) សមាគមនេះ ជាសាលាបង្រៀនសំរាប់បណ្តុះបណ្តាលយុវជនខ្មែរ ខាងវិធីសង់ផ្ទះនឹងជាកន្លែងសម្រាប់រំលែកបន្ទុកខ្លះពីពលករ ព្រោះអ្នកដែលចូលរៀននោះបានទាំងចំណេះបានទាំងប្រាក់ខែឬប្រាក់រង្វាន់ទៀតផង ។

បន្តមក ខ្ញុំពណ៌នាអំពីការទាក់ទងរវាងព្រះអាទិត្យ ពន្លឺ-ខ្យល់ ធូលីនឹងផ្សែង ជាមួយនឹងសុខភាព ។

១ – ព្រះអាទិត្យនិងពន្លឺ

ផ្ទះនិមួយៗ នឹងមានសុខភាពបាន លុះត្រាតែកាំរស្មីព្រះអាទិត្យបាញ់ចូលទៅសព្វបន្ទប់ ៗ កាំរស្មីកំដៅព្រះអាទិត្យ ស្រូបយកអាកាសដែលជ្រាបសើម

នៅក្នុងផ្ទះ ថែទាំបក្ខវិញ្ញាណទាំងគ្រឿងកាយអស់មនុស្ស សម្លាប់មេរោគហើយ បំផ្លាញនូវគ្រឿងសំអុយ ៗ ចំពោះកូនក្មេងវិញ កាលបើកាំរស្មីពណ៌ខៀវខ្ចី «រ៉ៃយ៉ុងអុលត្រាវីយ៉ូឡេ» បានប៉ះទៅលើស្បែកវា អាចការពារកូនក្មេងនោះ ទំនងជាមិនឈឺ ហើយផ្តល់កម្លាំងដើម្បីការពារនឹងជម្ងឺផ្សេង ៗ ទៀត ៗ

ពន្លឺព្រះអាទិត្យផ្តល់ក , ជាទីគាប់ចិត្តរបស់មនុស្ស ៗ ការដែលបន្ទោសមនុស្ស ដោយយកទៅដាក់ក្នុងបន្ទប់ដ៏ងងឹតជាហេតុមួយ អាចធ្វើឲ្យ ចិត្តរបស់អ្នកនោះឯងអន់ថយនូវស្មារតី សតិ បញ្ញា ៗ មិនតែប៉ុណ្ណោះ មានខ្លះ ដែលស្មារតីវង្វេងស្រាប់ សភាពងងឹតនេះវាអាចបណ្តាលឲ្យឆ្កួតបាន ៗ យ៉ាងដូច្នេះទណ្ឌកម្មដោយយកមនុស្សទៅដាក់ក្នុងបន្ទប់ងងឹតនោះជាទណ្ឌកម្មយ៉ាងកំណាចដែលជាគ្រឿងសំពប់គ្របសង្កត់លើចិត្តរបស់មនុស្ស ៗ ពន្លឺស្ងួន ៗ ស្រអាប់នាំឲ្យអស់កម្លាំងឆាប់ ខូចភ្នែក ៗ នៅក្នុងបញ្ហានេះ យើងត្រូវរើកសម្លឹងទៅសាលារៀន ដែលក្នុងថ្នាក់នីមួយ ៗ សិស្សានុសិស្ស ត្រូវការឲ្យមានការទទួលព្រះអាទិត្យនិងពន្លឺ ដើម្បីនឹងប្រកបការរៀនសូត្រស្របទៅតាមការចំរើនដ៏ពិតប្រាកដ ៗ

៦= ខ្យល់ៈ

ខ្យល់អាកាសស្អាតត្រជាក់ ក៏ជាកម្លាំងសម្រាប់ជួយដំណើរ នៃសរសៃ

វិញ្ញាណ ៗ អ្នកខ្លះបានឲ្យការថា «គួរតែដកបើកបង្អួច ដើម្បីឲ្យមានការផ្លាស់ប្តូរខ្យល់អាកាស» ។ ចំពោះខ្យល់អាកាសនេះ បើសិនណាជាយើងឆាកទៅមើលពេលល្ខោន ពិសេសបំផុតគឺពេលកុន ដែលជាកន្លែងហាប់ប្រកបដោយមនុស្សចំនួនច្រើន ជក់ទាំងញើស ក្តៅស្អុះស្អាប់ (ពិតមែនហើយតែនៅក្នុងពេលកុនមានដង្ហាល់វិលជាច្រើន តែខ្យល់នោះវាវិលវល់ក្នុងគ្នាតែមួយកន្លែង) យើងឃើញថាខ្យល់គ្មានផ្លាស់ប្តូរទាល់តែសោះ ៗ អ្នកដែលទៅមើលកុនដកស្រូបយកខ្យល់ក្រខ្វក់ដែលចេញពីសួតអ្នកដែលមានជម្ងឺ ផ្សែងបារីក្អកប្រចុះ ហេតុនេះហើយបានជាអ្នកមានអត្តពលទន់ខ្សោយច្រើន តែងឈឺ ក្រោយដែលពេលចេញមកពីមើលល្ខោន កុន វិញ ៗ ក្នុងរឿងនេះ ខ្ញុំសូមលាតត្រដាងចំពោះអាចក្សរិយាតែនគ្រួសារខ្លះ ដែលពរកណ្តៀតបីដៃៗដៃនាំកូនតូចចំបូលទៅក្នុងពេលកុនឲ្យយំរញ៉ាំរញ៉ូវ ព្រោះក្មេងវាភ័យកាលបើងងឹត ទីងផ្សូកក្អកថប់ដង្ហើម ដោយផ្សែងបារី ខ្សោយដង្ហាល់ទីងខ្យល់ក្រខ្វក់អាប់អួរនៅក្នុងពេលកុន ៗ ពារក់ខ្លះដោយសារស្នាដៃវត្ពុកម្តាយដែល ពរបី កណ្តៀត យកទៅមើលកុននោះ សឹងត្រូវទទួលឈឺជម្ងឺខ្លះរាំងុនទៅឲ្យគ្រួសារមិនគ្រាន់តែខូចប្រាក់ពាន់ គឺឲ្យបក្អែកម្តង ៗ បាន ៗ ខ្ញុំសូមបន្ថែមថាការរស់នៅ ៗ ក្នុងទីកន្លែងដែលមានខ្យល់អាកាសក្រខ្វក់ហាប់អាបបណ្តាលឲ្យមានគ្រោះថ្នាក់ដូចតទៅ :

ក- ចំពោះគ្រឿងសរសៃវិញ្ញាណ : ឆាប់ហត់, ឈឺក្បាល-ខ្យល់គរ មានដល់ទៅស្លាប់ ។

ខ- ចំពោះគ្រឿងសរសៃឈាម: ចីបចរ កម្ទេចឈាមក្នុងសរសៃ ទឹងបេះដូងខ្សោយដំណើរមិនស្មើនទៅកើតកំដៅក្នុងខ្លួន ។ ចំពោះរឿងនេះបានជា នៅស្រុកក្តៅគេមិនឲ្យមនុស្សឈរជិត ៗ គ្នាពេក ដើម្បីកុំឲ្យចំហាយកំដៅដែលចេញពីខ្លួនផងប៉ះទៅលើគ្នា ហើយគ្រប់គេងនឹងគ្រាំគក ត្រូវបង្អួចដែរ ដើម្បីឲ្យខ្យល់ក្តៅនឹងសើមអាចចេញពីសំពត់អាវបានដោយងាយ ។

គ) ធ្វើឲ្យស្រេកទឹក ប្រែជាស្រវាស្រាកាំមាន ។

៣) ធូលី:

ធូលីកើតមកអំពីដីខ្សាច់-ឈើ-ធ្យូង កំបោរលាមកក្រាមក្រម៉ារពេម ។ គ្រឡេកមើលតាមបង្អួចយើងអាចឃើញអ្នកផ្ទះដផ្ទុះសំពត់អាវ រាយពួក មើលទៅក្នុងផ្ទះ តាមផ្លូវថ្នល់ ក្នុងហាងគេបោសសម្អាត (ដោយមិនប្រើទឹកលាងបុដូត) បណ្តាលឲ្យធូលីហើរចូលភ្នែកចូលច្រមុះ ។

៤) ផ្សែង:

«ផ្សែងជាធូលីលាយជាមួយនឹងម្រែងភ្លើង» ។ នៅក្នុងទីក្រុងដែលមានរោងចក្រផ្ទុះពាសពេញ គេសង្កេតឃើញបង្អួចបិទស្ទើរតែគ្រប់ផ្ទះ ។ ប្រជាជន

ដែលនៅទីកន្លែងនេះត្រូវឲ្យស្ងួត ដោយត្រូវដកដង្ហើមបញ្ចូលតែអាកាស
ក្រខ្វក់ជាទីបំផុត ។ មិនតែប៉ុណ្ណោះ ផ្សែងអាចធ្វើឲ្យការទុះថ្ងៃទនថយនូវកម្លាំង
ដែលជាហេតុបណ្ដាលឲ្យកូនក្មេងមានកើតជម្ងឺ (គឺជម្ងឺមិនរើងប៉ុង) ។

ទី២– អាហារជាគ្រឿងចាំបាច់សម្រាប់គាំពារសុខភាព ។ ខ្វះអាហារ
ឬអាហារមិនគ្រប់គ្រាន់ដោយចំនួនឬដោយជាតិ ធ្វើឲ្យថាអន់កម្លាំងកាយ សតិ
អារម្មណ៍ក៏ខ្សោយតាមហ្នឹងដែរ ។

ទី៣)– ការរៀបចំទីក្រុងជាបញ្ហាពិសេសចំពោះសុខភាពរបស់ប្រជាជន ។
ប្រជាជននៅក្នុងក្រុងនោះនឹងជាកញ្ចក់ឆ្លុះអារ្យធម៌នៃជាតិនោះឯង ។ ក្រុងក្រខ្វក់
ស្អាតអាក្រក់ល្អ ប្រស្រ័យនឹងអគ្គការៈ ។

ក) អគ្គការពជការដែលបេះរៀបចំក្រុងតាមរបៀបសម័យ

ខ) សតិអារម្មណ៍របស់ពស្ត្រ ដែលត្រូវបេះគោរពច្បាប់មិនចំពោះជាតិណា
ម៉ានៈណា ។

ធម្មតាពជការ ច្រើនតែជួបប្រទះនឹងការខ្វះប្រាក់នឹងការអន់ខ្សោយខាងផ្នែក
តិកនិក ។ ចំពោះស្រុកដែលមានអារ្យធម៌ទន់ខ្សោយ គឺស្រុកចំណុះគេ ឬទើប
តែនឹងរួចខ្លួនជាអ្នកជានោះ ការរៀបចំក្រុង ជាការលំបាកជាទីបំផុត ព្រោះពជ
ការដោយខ្វះការពិសោធន៍អាចធ្វើការដោយកំហុសប្រែឡំក៏មាន ។ បើមានការកំហុសប្រែ-

ឲ្យក្នុងការរៀបចំក្រុងហើយ ត្រូវបំណាយពេលម៉ោងយ៉ាងតិចត្រឹម ៥០-៧០ ឆ្នាំ ដើម្បីធ្វើឲ្យក្រុងនោះមានសភាពតាមយុគសម័យបាន ព្រោះត្រូវដោះស្រាយ បញ្ហាទឹក បញ្ហាផ្លូវ បញ្ហាភ្លើង បញ្ហាលូ បញ្ហាបញ្ជាប់សំរាប់ក្រុង ។ល។

ទីបញ្ចប់ខ្ញុំយកបញ្ហាសុខភាពនៃគ្រួសារមកពណ៌នាដូចតទៅ៖ ប្រទេសណាដែលប្រជាជនមានសុខភាពបរិសុទ្ធល្អជាប្រទេសប្រកបដោយអារ្យធម៌ ទីង សម្បូរសប្បាយគ្រប់ចំពូក ។ គ្រួសារដែលគ្មានជម្ងឺ តែងតែរស់នៅក្នុងបរិយា-កាសល្អ ព្រោះមេគ្រួសារ បានទទួលនៅសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ គ្មានការបំណាយដោយការទិញថ្នាំ ឈ្នួលពេទ្យ ទឹកមុខក៏ប្រកបដោយសេចក្តីរីករាយទៀត ។ ចំណែកឯគ្រួសារដែលមានជម្ងឺវិញ ការសុខសាន្តហ៊ើយជាគ្មាន ព្រោះបើមានឈឺមិនមែនតែម្នាក់ទេ វាច្រើនតែច្រើនគ្នា ឬមួយជាមួយឈឺ បណ្តាក់គ្នាដូចជាខ្ចង ម្ល៉ោះហើយការមួរម៉ៅក្តៅក្រហាយ វាមកគ្របសង្កត់មិនឲ្យការរីករាយសុខសាន្ត មានជីវិតបាន ។ បើមេគ្រួសារជាអ្នករកការឈឺរវល់តែទៅពេទ្យ បើទៅពេទ្យច្រើនដង ចៅហ្វាយនាយក៏មិនសូវសប្បាយចិត្តដែរ ព្រោះធ្វើការមិនបានផល ។ ម្ល៉ោះហើយកាលបើត្រឡប់មកផ្ទះវិញច្រើនតែធ្វើសេចក្តីតូចចិត្ត ខឹងបញ្ចូលមកក្នុងគ្រួសារដោយខុសចិត្តចៅហ្វាយនាយ នឹងអាក់អានទឹកវាសនារបស់ខ្លួន ។ យ៉ាងដូច្នេះសមាជិកនៃគ្រួសារទាំងមូល រស់នៅក្នុងសេចក្តីស្រ

ពន់ស្រពោនអាប់អួរគំនិតជានិច្ច ៗ បើប៉ះលើជម្ងឺធម្មតាគ្មានវេទនានោះ ការគានតឹងចិត្តមានគំនិតមធ្យមល្មម បើជាយកប្រាក់ទៅទិញជម្ងឺ ស្រាទឹកកាមរោគជាដើមវិញអ្នកជម្ងឺខ្វះមានទទួលបន្ទោសប្រពន្ធ បែរជាកើតហេតុទាស់ទែងខ្វែងគំនិតគ្នា ៗ យ៉ាងដូច្នេះសុខភាពបរិសុទ្ធល្អ ជាលាភពិសេសដែលបុគ្គលម្នាក់ ៗ គួរតែក្រេប ដែលព្រះសាស្ត្រត្រូវតែថែទាំគាំពារ ដែលប្រជាជាតិត្រូវតែគប្បីកុំឲ្យរបេះបេញបាន ព្រោះសុខភាពនេះវាជាកម្លាំងលើបញ្ហាផ្សេង ៗ របស់ស្រុក ៗ

ហេតុនេះ អ្នកស្នេហាជាតិគ្រប់ប្រភេទ មុខតែរិះរកមធ្យោបាយ សំរប់សុខភាពបរិសុទ្ធ របស់ប្រជាជាតិជាមិនខាន ៗ

—o ○ o—

រឿងកំសាន្ត

ចៅមាណពនឹងព្រាបស

អាគ្រាគ្រស្ងាត់ អាកាសត្រជាក់ ទឹកសន្សើមធ្លាក់ជោកស្លឹក ៗ ផ្កាម្លិះ កុលាប បំពុំ យីថូ ដែលកំពុងរីកភាយចោលក្លិនក្រអូបឈ្ងប់ពេញសួនច្បារ ។ ពន្លឺព្រះចន្ទដែលជិតលាចាកពាត្រីស្ងាត់ទៅហើយនោះ បានបំភ្លឺឲ្យឃើញចៅមាណពម្នាក់ ដើរទ្រេតទ្រោតចូលមកក្នុងសួន ប្រាស់ខ្លួនដេកក្បែរគល់កុលាបមួយ ៗ

មាន់រងាវ-ក្អែកខ្វែក- គារ៉េយំ. សត្វឃ្មុំចេញរកលំអងផ្កា, អ្នកស្រែចំការស្រែកគោកហៅគ្នាម្នីម្នាទៅធ្វើការរៀងខ្លួន ព្រោះភាទិត្យរះពេញពន្លឺ តែចៅមាណពកំពុងលក់ដូចសព្ដភាម ហាក់ដូចជារង្វើយខ្លាំងណាស់កាលពីល្ងាច ។

មួយស្របក់មានព្រាបសឈ្មោលញី១គូរហើរបន្ទាបមកចុះក្នុងសួន បណ្ដើរគារកចំណីយ៉ាងរីករាយ ៗ ឃើញចៅមាណពដេកមិនទាន់ក្រោក ព្រាបសទាំងគូរទឹកសង្ស័យជាខ្លាំង ក៏ដើរមកជិតហើយសួរយ៉ាងសុភាពថា « មាណពចៅអើយ អរុណរះពេញពន្លឺហើយ ម្ដេចក៏ចៅនៅមិនទាន់ក្រោកទៀត ? ចៅ

ឮសូរញញ្ញរដានដែកកំពុងដំទេ? ចៅក្រោកឡើងមើលអ្នកស្រែទាំងហ្វូងៗកំពុងខំប្រឹងប្រូតស្រូវ ៗ ចៅឮមាត់ក្មេងកំពុងរៀនទេ? ហ្ន៎! ចៅមើលអ្នកលក់ដូរកំពុងខំម្នីម្នាទៅផ្សារ ៗ នែចៅមាណព ចៅមើលនោះ សត្វត្មាតវាកំពុងចុះដុំវិញសួនច្បាររបស់ចៅហើយ ចៅក្រោកឡើងដេញវាទៅ» ៗ

ចៅមាណពភ្ញាក់ឡើងប្រែខ្លួនបន្តិច និយាយទៅកាន់ព្រាបសទាំងឈ្មោលញីថា «ព្រាបសបងអើយ អរគុណបងណាស់ហើយ ដែលខំដាស់ឲ្យខ្ញុំភ្ញាក់ ៗ ខ្ញុំភ្ញាក់យូរហើយ ខ្ញុំឮសូរញញ្ញរដានដែក ខ្ញុំឃើញអ្នកស្រែប្រូតស្រូវ ឮមាត់ក្មេងរៀន - ឃើញគេទៅលក់ដូរ - ឃើញអាសត្វត្មាតចង្រៃវាចុះដិតសួនច្បារខ្ញុំ តែខ្ញុំក្រោកមិនទាន់រួច ៗ ខ្ញុំមានទុក្ខមួយធ្ងន់ណាស់ សង្កត់លើទ្រូងខ្ញុំ ៗ ទុក្ខនេះធ្ងន់លើសភ្នំព្រះសុមេរុទៅទៀត បងព្រាបស» ៗ

ព្រាបញីសឮមាណពនិយាយដូច្នោះ ក៏ឈប់សសិតស្លាបដើរមកជិតថ្ពាល់ចៅមាណពសួរថា: «ទុក្ខអ្វីធ្ងន់ម្ល៉េះចៅមាណព? ៗ តើចៅប្រាប់យើងទាំងពីរឲ្យដឹងផងបានឬទេ? យើងត្រេកអរណាស់បើសិនជាបានស្រង់ចៅឲ្យផុតពីទុក្ខនោះ» ៗ ចៅមាណពងើបក្បាលឡើងបន្តិចពីស្មៅងាកមើលឆ្វេងស្តាំមិនឃើញអ្នកណាក៏អញ្ជើញព្រាបសទាំង ២ ទៅជិតហើយពណ៌នាសេចក្តីទុក្ខរបស់ខ្លួនយ៉ាងក្រៀមក្រំ: «ខ្ញុំជានិស្សិតអាកព្ទ ៗ មិនមែនអាក់ព្ទខាងការសិក្សាទេ តែអាក់ព្ទខាង

ស្នេហា ។ ទេវីនឹងខ្ញុំស្រឡាញ់គ្នាស្មើលេប ។ ពេលរាត្រីស្ងាត់ក្រោមពន្លឺព្រះច័ន្ទត្រចះត្រចង់ ទេវីនឹងខ្ញុំតែងបណ្ដើរគ្នាមកស្វែងរកសេចក្ដីសុខក្នុងទីនេះជារឿយៗ សួនច្បារនេះហើយជាស្ថានសួគ៌របស់ទេវីនឹងខ្ញុំ ។ ដើមកូឡាបនេះជាសាក្សីនៃសេចក្ដីស្នេហារបស់យើងទាំងពីរ ។ យើងទាំងពីរសន្យាគ្នាយ៉ាងមឹងមាត់ថានឹងរួមសុខទុក្ខជាមួយគ្នារហូតអស់មួយជីវិត ។ ទេវីដឹងណាស់ទៅហើយថាខ្ញុំជានិស្សិតក្រ តែទេវីថាសេចក្ដីក្រមិនមែនជាឧបសគ្គរបស់សេចក្ដីស្នេហាទេ ។ ឲ្យតែយើងស្រឡាញ់គ្នាស្មោះត្រង់នឹងគ្នា បាយនឹងអំបិលក៏ឆ្ងាញ់ណាស់ទៅហើយ ។ គ្មានឧបសគ្គៈអ្វីក្នុងលោកនេះមកបំបែកយើងទាំង២បានទេ ។ ស្ដាប់មើលចុះបងព្រាបស នេះហើយគឺទ្រឹស្ដីនៃសេចក្ដីស្នេហារបស់ទេវី ។ ខ្ញុំកាន់តែស្រឡាញ់ទេវី, កាន់តែបូជាទេវីខ្លាំងឡើង ព្រោះទេវីជាស្ត្រីក្នុងឧត្ដមគតិរបស់ខ្ញុំ ដែលខ្ញុំខំស្វះស្វែងរកមកយូរហើយ ។ ខ្ញុំបានជួបទេវីតែមួយខែប៉ុណ្ណោះ ស្រាប់តែបានទទួលសំបុត្ររបស់ទេវីមួយច្បាប់សរសេរយ៉ាងខ្លីៗថា « យើងទាំងពីរជាគូកម្ម ។ ខ្ញុំមិនអាចរួមជីវិតជាមួយនឹងបងបានទេ ដោយខ្វះមុខខ្វះក្រោយទេ ។ ដូច្នោះយើងទាំងពីរចូលអហោសិកម្មឲ្យគ្នានឹងគ្នាទៅចុះ » ។ កន្លះខែកន្លងមកទៀតទេវីក៏បានរៀបការ ជាមួយនឹងថៅកែម្នាក់ ។ រឿងនេះខ្ញុំស៊ើបដឹងថាទេវីត្រូវស្នេហា «គាប្រាក់» ។ ជួយមើលចុះបងព្រាបសអើយ ! ជុំវិញទឹកក្ដីមហា

សមុទ្រហៅសែនជ្រៅ មនុស្សនៅរស់ដឹងជុំរៅ តែជុំរៅទឹកចិត្តស្ត្រី មិនអាចរស់ដឹងបានឡើយ ។ កង្ហាល់ដែលត្រូវខ្យល់វិលមិនដឹងប៉ុន្មានជុំក្នុងមួយម៉ោង តែចិត្តស្ត្រីវិលមិនដឹងជាប៉ុន្មានត្រឡប់ក្នុងមួយជុំ» ។

និយាយដល់ចំណុចនេះ ចៅមាណពឈ្លួលគេះឈឺចាប់ក្នុងដួងប្រមាត់ ព្រោះតែសរកាមទេពជ្រលក់ថ្នាំពិស ដូច្នោះក៏ក្រញើតក្រញៀមស្រែកយ៉ាងខ្លាំងថា «បងព្រាបសខ្ញុំចង់បំផ្លាញសួនច្បារនេះឲ្យវិនាសទៅ ព្រោះឥឡូវសួននេះជាសួននរករបស់ខ្ញុំ ។ ខ្ញុំចង់តែកាប់កូឡាបនេះផុតចោលទៅ ព្រោះមិនមែនជាសាក្សីស័ក្តិសិទ្ធិនៃសេចក្តីស្នេហាសោះឡើយ ។ ខ្ញុំមិនអាចមានជីវិតនៅតទៅទៀតបានទេ ។ ខ្ញុំចង់តែដើរផឹកដើរលេងឲ្យវិនាសអន្តរាយជីវិតរបស់ខ្ញុំទៅ ។ ខ្ញុំត្រូវតែសម្លាប់ខ្លួនចោលទៅ ដើម្បីសំដែងឲ្យទេវីដឹងថា មាណពនេះស្មោះត្រង់ស្នេហាចំពោះទេវីប៉ុណ្ណោះ ។ ឱ ! ទេវីប្អូនអើយ ! ម្តេចឡើយក៏មិនអាណិតដល់សេចក្តីស្នេហារបស់យើងផង ។ ប្អូនទៅស្វែងរកសេចក្តីសុខចុះ បងនេះសុខចិត្តទទួលទុក្ខតែឯកឯង» ។

ចៅមាណពមមើនិយាយតែម្នាក់ឯងដូចជាមនុស្សស្រវឹងឬឆ្គួត មាត់ណាក៏ឮតែស្នេហា ឮតែទេវី មិនដាច់ ។ និយាយមួយស្របក់ ចៅមាណពក៏យកដៃទាំងពីរបិទមុខយំសសឹករនៀលក្រោមដើមកូឡាប ហាក់ដូចជាក្មេងតូចដែល

ត្រូវម្ដាយវាយ ៗ

ថាភ្លើងក្ដៅហើយ តែស្នេហានៅក្ដៅលើសភ្លើងទៅទៀត ៗ ចៅមាណព កំពុងត្រូវភ្លើងស្នេហាដុត មានថ្នាំអ្វីនឹងយកមករំងាប់ពិសនេះឲ្យត្រជាក់បាននុ៎ះ ?

បានឮសំដីទំនងឃើញអាកប្បកិរិយាចៅមាណពដូច្នោះ ព្រាបសទាំងពីរ ដកដង្ហើមធំទឹកសង្វេគដល់ចៅមាណពអក់ពត់ខ្លាំងពន់ពេកណាស់ ក៏លួងលោមចៅមាណពដោយវាចាពីរោះថា «មាណពចៅអើយ ! ចៅឈប់យំទៅ ៗ ចៅបោះបង់ចោលគំនិតគិតសម្លាប់ខ្លួនសិនទៅ ៗ យើងមករួមគ្នាប្រឹក្សារកហេតុផលដើម្បីស្រាយទុក្ខជាការប្រសើរជាង ៗ យើងព្រាបសមិនមែនតាំងខ្លួនធ្វើជាគ្រូចៅមាណពទេ ៗ ចៅមាណពក៏ជានិស្សិតជាន់ខ្ពស់ រមែងដឹងខុសត្រូវជាងអ្នកដែលអក់ពត់ខាងការសិក្សា ៗ ក្នុងពេលនេះយើងគ្រាន់តែមានយោបល់បន្តិចបន្តួចតាមសេចក្ដីសាមាត្ថរបស់យើងប៉ុណ្ណោះ ៗ ចៅមាណពចាំស្ដាប់ណ៎ា ៗ កើតមកជាមនុស្សទាំងប្រុសស្រី រមែងគិតមិនផុតអំពីសេចក្ដីស្នេហាបានឡើយ ៗ ចៅមាណព ចៅស្នេហាទេវីឬទេវីស្នេហាចៅ នេះជារឿងធម្មតាតាមធម្មជាតិដែលយុវជនយុវនារីត្រូវតែមាន ៗ តែកម្មអ្វីដែលបណ្ដាលឲ្យសេចក្ដីស្នេហាបរិសុទ្ធរបស់ចៅមិនបានសម្រេចសមតាមបំណង ? កម្មនេះ គឺមកអំពីស្នេហារបស់ចៅកើតចេញពីក្នុងសង្គមដែលពុករលួយ សង្គមដែលមនុស្សច្រើនតែនិយមបោក

បណ្ដោតខ្លួនឯង–បោកបណ្ដោតអ្នកដទៃ សង្គមប្រជែងគ្នា-ដណ្ដើមគ្នាយ៉ាងអយុត្តិធម៌ ។ អ្នកណាខ្លាំងអ្នកនោះឈ្នះ អ្នកណាខ្សោយអ្នកនោះស្លាប់-...អូយ! ច្រើនណាស់ចៅមាណព ។ ចៅ.បើកភ្នែកឲ្យធំបន្តិចឡើងមើលឲ្យឃើញខ្លួនឯង ទើបចៅជ្រួតជ្រាបបានច្បាស់ជាង ។ ក្នុងសង្គមពុករលួយនេះ មិនមែនត្រឹមតែចៅម្នាក់ទេដែលទទួលទុក្ខបែបនេះ ។ នៅមានយុវជនយុវនារីរាប់ពាន់រាប់ហ្មឺនទៀត ដែលទទួលទុក្ខពីសង្គមដូចជាចៅឬលើសពីចៅទៅទៀត ។

តែមានអ្នកខ្លះឃើញសង្គមស្អុយរលួយ ក៏បណ្ដោយខ្លួនឲ្យស្អុយរលួយទៅតាមសង្គម ។ គេគិតថា «គេម៉េចអញម៉េច» អ្នកទាំងនោះមានជីវិតដើម្បីធ្វើជាកញ្ជះឲ្យសង្គមស្អុយរលួយប៉ុណ្ណោះ ។

មានអ្នកខ្លះទៀត ឃើញសង្គមស្អុយរលួយណាស់ក៏កើតក្ដីនឿយណាយ ធុញទ្រាន់រកវិធីយកតែខ្លួនឲ្យផុតម្នាក់ឯង ។ មិនគិតថាក្នុងសង្គមបែបនេះ ល្អម្នាក់ឯងទៅមិនរួចទេ ។ មិនយូរមិនឆាប់នឹងត្រូវសង្គមប្រទាញឲ្យចូលផ្លូវអាក្រក់ជាមិនខាន ។

មានអ្នកខ្លះទៀតធុញទ្រាន់ពេក ដោយត្រូវសង្គមធ្វើទុក្ខទោសជាខ្លាំង ក៏អស់អាល័យជីវិត ទៅសម្លាប់ខ្លួនឲ្យផុតពីសង្គមសំអុយនេះក៏សឹងតែមាន ។

ចៅមាណព ហេតុដែលទើបប្រែក្រឡះ រលាស់ស្នេហាចោលចេញពីចៅ

ក៏មកអំពីឥទ្ធិពលរបស់សង្គមវាបណ្ដាលទៅដូច្នោះ ។ ចៅមើលតែខ្លួនចៅក៏ដឹងហើយ ។ ចៅផ្ដាច់ពីសេចក្ដីស្នេហា គឺថាចៅទទួលទុក្ខ តែចៅត្រឡប់ជាទៅផឹកស្រា-លេងស្រី ដោយគិតថាដើម្បីបន្ធោរទុក្ខ ។ តែការពិតគឺចៅយកទុក្ខមកជាន់ទុក្ខ ដូច្នោះទុក្ខក៏កាន់តែសង្កត់លើខ្លួនចៅធ្ងន់ឡើងៗ មិនតែប៉ុណ្ណោះ ចៅចង់សម្លាប់ខ្លួនចោលទៀត គឺថាចៅចង់រត់ឲ្យផុតពីទុក្ខដោយចៅស្ពាយទុក្ខទៅតាមខ្លួន ហើយចៅចោលទុក្ខរបស់ខ្លួនឲ្យអ្នកក្រោយទទួលយក ។ សង្គមកាន់តែទទួលទុក្ខរបស់ចៅផ្សាយខ្លាំងឡើងថែមទៀត ។ ចៅគិតដូច្នេះមកពីចៅធ្លាប់ឮធ្លាប់ឃើញ ធ្លាប់បានអាន ថាមានគេខ្លះធ្វើដូច្នេះ ។ ចៅរស់នៅក្នុងសង្គមស្អុយរលួយ ចៅកាន់តែជួយបន្ថែមឲ្យសង្គមស្អុយរលួយ កាន់តែស្អុយរលួយខ្លាំងឡើងថែមទៀត ។

ចៅមាណព! ចៅជាយុវជន ជានិស្សិត ដែលជាអនាគតរុងរឿងរបស់ជាតិ របស់ប្រជាជន ។ ជីវិតរបស់ចៅប្រៀបដូចជាកុឡាបកំពុងរីក ហើយចៅគិតនឹងក្ដិបយកទៅច្រលក់ក្នុងលាមក ឬយ៉ាងណា ? ។ ជីវិតរបស់ចៅមាណពនៅមានប្រយោជន៍ច្រើនណាស់បើចេះប្រើឲ្យត្រូវ ។ ណែ! ចៅមាណព! ជីវិតគឺអ្វី ? ជីវិតគឺការតស៊ូ ។ តស៊ូចំពោះអ្វីដែលសង្កត់យើង អ្វីដែលធ្វើឲ្យយើងទុក្ខ យើងត្រូវតែតស៊ូ ។ យើងដឹងថាសង្គមវាស្អុយរលួយហើយ យើងមករួមគ្នា

ដុះលាស់ឲ្យស្អាតឡើងទើបប្រសើរជាងយើងរត់គេចពីសង្គម ។ បើប្រសិនជាអ្នកទាំងឡាយបានទទួលទុក្ខពីសង្គមហើយគេចចេញពីសង្គមគ្រប់ ៗ គ្នា តើសង្គមនេះ អស់ទុក្ខទេ? អ្នកនោះនឹងផុតពីទុក្ខទេ ? ។ ផ្ទុយទៅវិញទុក្ខក្នុងសង្គមកាន់តែទ្វេឡើង ព្រោះអ្នកដែលមិនតស៊ូបំពោះសង្គមស្អុយរលួយ កាន់តែត្រូវសង្គមស្អុយរលួយវាបង្កបន្ថែមទុក្ខឲ្យទៀត ដោយគ្មានអ្នកណាហ៊ានរាំងរា ។

មកចៅមាណព! យើងមករួមគ្នាកសាងសង្គមយើងឲ្យបានស្អាតបរិសុទ្ធឡើង ។ យើងកសាងតាមសមត្ថភាព តាមកម្លាំងរបស់យើង ។ យើងចាប់ផ្តើមកសាងឥឡូវទៅ ។ បើយើងមិនបានទទួលផការពីសង្គមដែលយើងកសាងកូនយើង ចៅយើង ជាតិយើងទាំងមូលនឹងបានទទួលផលជំនួសយើងជាមិនខាន ”។

ចៅមាណពឮព្រាបសនិយាយដូច្នោះ ក៏ភ្ញាក់ខ្លួនព្រើត ស្ទុះក្រោកឡើង ក្ដាប់ដៃទាំងពីរ ខាំមាត់ក្រអឺត ស្រែកយ៉ាងខ្លាំងថា “ ត្រូវហើយបងព្រាបសសង្គមនេះស្អុយរលួយណាស់ យើងរួមគ្នាកសាងសង្គមនេះឲ្យស្អាតបរិសុទ្ធឡើង ។

ឮសំរែកចៅមាណព ហ្វូងត្មាតចង្អែសដែលចុះដិតសួនច្បារ ចង់មកចោះចឹកចៅមាណពស៊ីដោយស្មានថា ចៅមាណពដេកស្លាប់ ក៏ស្ទុះហើរកុលឡើងទៅលើអាកាសត្រូវខ្យល់បោករសាត់បាត់ឆ្ងាយទៅ ។ ឃើញដូច្នោះ

ព្រាបសញីនិយាយថា « នោះហ្ន៎! សត្វត្មាតដែលជាសញ្ញារបស់សង្គមស្អុយរលួយផ្អើលហើយតើ, តែវានៅចោលខ្លួនបន្អែសស្អុយទុកឲ្យចៅមាណពលាងសំអាតនៅតាមក្រោយ ។

((–០ប ប់០–))

សៀវភៅដែលគួរអាន

មុននឹងសរសេរតទៅទៀត យើងសូមអភ័យទោសដល់អ្នកនិពន្ធទាំងឡាយ គំនិតយើងដែលសរសេរក្នុងអត្ថបទនេះ គឺមិនមែនបង់ផ្កាយសៀវភៅរបស់អ្នកណាៗទេ យើងសរសេរនេះគឺនៅក្នុងស្មារតីទ្រទ្រង់ វប្បធម៌ខ្មែរយើងតែប៉ុណ្ណោះ។

-ចំពោះប្រលោមលោកក្នុង១ខែៗ គេឃើញមានរឿងផ្សេងៗជានិច្ច យើងមិនអាចដឹងថារឿងណាចេញពីខែណាទេ បើដឹងៗបានខ្លះដោយពុំគ្រប់គ្រាន់ដូចជា:

- នារីកំសត់
- ល្អាងទឹកស្លឹក
- ស៊ឹមអ្នបរឡាន
- ទឹកភ្នែកនារី ។ល។
- សៀវភៅសិល្បៈ: សៀវភៅនេះក៏កាន់តែមានច្រើនណាស់ដែរដូចជា
- រៀមច្បងយើង
- ថ្ងរកឹ
- កញ្ញាចរិយា ។ល។

- ខ្មែរភ្ញាក់រលឹក
- វិបត្តិស្នេហា
- សៀវភៅសិក្សា មានដូចតទៅនេះ
- ប្រវត្តិអក្សរសាស្ត្រខ្មែរ
- អត្ថាធិប្បាយរឿងព្រេងខ្មែរ
- លទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យ
- ស្ត្រីនិងទារក
- វេជ្ជវិជ្ជានិងអនាម័យ

ឯសៀវភៅសំរាប់សិស្សក្តី អ្នករាជការក្តី ក៏មានច្រើនដែរ យើងមិនរាប់រៀបទេសៀវភៅអស់នោះ ព្រោះថាយើងម្នាក់ៗក្នុងសម័យនេះត្រូវតែរៀនភាសាខ្មែរឲ្យហ្មត់ចត់ ។

ដូច្នោះយើងឃើញថាអ្នកអានសព្វថ្ងៃមិនខ្វះសៀវភៅទេគ្រាន់តែពិបាករើសៗក្នុងការរើសនេះយើងអាចជួយយោបល់បានដូចនេះ ចំពោះអ្នកណាដែលចង់អណ្តែតអណ្តូងក្នុងអន្លង់ស្នេហា សូមឲ្យមើលប្រលោមលោកចុះព្រោះ ខ្លឹមសារច្រើនសង្កត់ទៅលើតែមនោសញ្ចេតនានៃស្នេហាតែប៉ុណ្ណោះ ។

ចំពោះអ្នកចង់ដឹងការរស់នៅដ៏ជាក់ស្តែងពីកម្មករពីអ្នករាជការខ្លះវិញ សូមឲ្យ

អាន ។ «សុំអ្នកបរទ្យាន» ។

បំពោះអ្នកចង់ដឹងពីចារណាពិគ៌និតអ៊ីទមួយៗ សូមអានសៀវភៅសិស្សសិល្បៈ ។

បំពោះអ្នកបង់ចេះចង់ដឹងពីដំរេះទូទៅវិញ សូមឲ្យអានសៀវភៅសិក្សា ។

នេះជាការណែនាំអ្នកក្នុងពេលរើសរកសៀវភៅមកអាននេ ។ យើងធ្វើនេះជាការសង្ខេបណាស់ពីព្រោះទស្សនាវដ្ដីទើបនឹងកើតឡើង ឯសៀវភៅវិញមានច្រើនណាស់ទៅហើយ ។ យើងសង្ឃឹមថាលេខក្រោយៗយើងនឹងធ្វើអត្ថាធិប្បាយឲ្យល្អិតល្អន់បន្តិច ។ ក្នុងការធ្វើអត្ថាធិប្បាយលើប្រលោមលោកលើសៀវភៅផ្សេងៗទៅថ្ងៃក្រោយ យើងសង្ឃឹមថាសមាគមអ្នកនិពន្ធខ្មែរ នឹងជួយបំភ្លឺយើងនៅក្នុងរឿងនេះផង ។

—១០០—

តម្លៃ ១០ រៀល

រោងពុម្ព យេរិកោណភ័ណ្ឌ